

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İDEOLOJİLERE VE ÜLKÜLERE BAĞLILIKLARINI TESPİT ETMEYE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Abdullah TURAN*

Ali ÇİÇEK**

ÖZ

Türkiye'nin son 20 yılda attığı adımlar ülkenin ideolojik anlamda ve hedefler yönünden bir değişime uğradığını göstermektedir. Üniversite öğrencileri, ne yaptıkları ve ne yapacakları ile bu ülkenin geleceğine yön vereceklerdir. Bu anlamda öğrencilerin doğru yöntemlerle yol yürümeleri ve doğru hedeflere odaklanmaları ülkenin geleceği açısından önemlidir. Bu çerçevede bu çalışma üniversite öğrencilerinin ideoloji ve ülkülere dair algılarının ölçülmesini, bu iki unsura mevcut bağlılık durumlarının tespitini yapmayı ve bu şekilde ülkenin geleceğinin planlanmasına katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Bunun için öğrencilere demografik durumlarını tespit etmeye dönük 5, öğrencilik durumlarını tespit etmeye dönük 10, ülke hassasiyetlerini tespit etmeye dönük 10, ideolojik bağlılıklarını tespit etmek için 9 ve ülkelere ilişkin bağlılıklarını tespit etmek için 9 kapalı uçlu soru/önerme yöneltilmiştir, Buna ilaveten öğrencilerin yakın oldukları ülkü ve ideolojiyi tespit etmeye dönük olarak 2 açık uçlu soruya yer verilmiştir. Aksaray Üniversitesi Ortaköy Meslek Yüksekokulu öğrencileri örneği üzerinden gerçekleştirilen bu çalışmada online olarak uygulanan bir anketle 215 kişiye ulaşılmıştır. IBM SPSS (29.versiyon) istatistik programı aracılığıyla “elde edilen verilerin dağılımları (frequencies, descriptives gibi) ortaya konulmuş”, “öğrencilerin önermelere katılım durumları değerlendirilmiş” ve veriler “çapraz tablolar (crasstabs) üzerinde gösterilerek yorumlanmış”tır. İncelenen bulgulara dayalı olarak “sosyal programlarda okuyan, 25 yaş üzeri olan ve ekonomik durumu daha iyi olan öğrencilerin ideoloji ve ülkü bağlılıklarının daha fazla olduğu” ve “kadın öğrencilerin ideolojilere erkeklerin ise ülkelere daha çok bağlılıkları bulunduğu” sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Üniversite Öğrencileri, İdeoloji, Ülkü.

A RESEARCH TO DETERMINE UNIVERSITY STUDENTS' COMMITMENT TO IDEOLOGIES AND IDEAS

ABSTRACT

The steps taken by Türkiye in the last 20 years show that the country has undergone a change in terms of ideology and goals. University students will shape the future of this country with what they do and what they will do. In this sense, it is important for the future of the country that students walk the path with the right methods and focus on the right goals. In this context, this study aims to measure university students' perceptions of ideology and ideals and to determine their current state of commitment. This study wishes to contribute to the planning of the future of the country in this way. For this, students were asked 5 closed-ended questions/propositions to determine their demographic status, 10 to determine their student status, 10 to determine their country's sensitivities, 9 to determine their ideological commitment, and 9 to determine their commitment to ideals. In addition, 2 open-ended questions were included in order to determine the ideal and ideology with which the students were close. In this study, which was carried out on the sample of Aksaray University Ortaköy Vocational School students, 215 people were

Araştırma Makalesi

Makale Gönderim Tarihi: 12.06.2023; Yayına Kabul Tarihi: 15.09.2023

* Öğr. Gör. Dr., Aksaray Üniversitesi, AKSARAY, ORCID: 0000-0003-2743-6798, E-posta: aturan40@hotmail.com

** Dr. Öğretim Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, SİVAS, ORCID: 0000-0001-9875-2400, E-posta: alicicek@mail.com

reached with an online questionnaire. The distributions of the data (frequencies, descriptives, etc.) obtained through the IBM SPSS (version 29) statistical program were revealed, the students' participation in the statements was evaluated, and the data were interpreted by showing them on cross tables (crasstabs). Based on the findings examined, it was concluded that students studying in social programs, students over the age of 25, and students with better economic status were more committed to ideology and ideals. In addition, it was concluded that "women are more committed to ideologies and men to ideals".

Keywords: University Students, Ideology, Ideal.

Giriş

İdeolojiler insanoğlunun kabul edip benimsediği yol haritalarıdır (Althusser, 2000; Eagleton, 1996). Ülküler ise onların hedefleridir (Gökyay, 2002). Bu iki unsur ülke insanının hareketini ve yönünü belirlemektedir. Bu konuda üniversite öğrencilerinin bir ideoloji ya da ülkü benimsemeye dair bir isteklerinin olması önemli hale gelmektedir. Çünkü ideolojiler ve ülküler ülke yönetimi ile ilgili bazı formüller öne sürerek gençlere bu konuda hareket kazandırmaktadır. Üniversite öğrencileri vakti geldiğinde ülke yönetimini devralacaklarından ideoloji ve ülküler konusundaki yaklaşımları önemli hale gelmektedir. Kaldı ki Türkiye’de seçme ve seçilme yaşı çok aşağılara kadar düşmüştür ve istekli olan gençler siyaset sahnesine çıkarak fikirlerini gerçekleştirilme fırsatları bulabilmektedir.

Öte yandan güçlü ülkeler, geçmişte yaşadıklarına bakıp gelecekte nerede olmak istediklerini belirlemektedir. Türklerin de tarihi mazide büyük ülküler benimsedikleri bilinmektedir. "*Türk Cihân Hâkimiyeti Mefkûresi, Nizâm-ı Âlem Ülküsü, Kızılma*" bu ülkülerden bazılarıdır (Bilgiocakta, 2020; Turan, 2014). Bu tür ülküleri Oğuz Kağan gibi büyük Türk hakanları ve Osmanlı'nın en gözde padişahları (Fatih Sultan Mehmet gibi) benimsemiştir (Tarih Bilimi, 2018; Şentürk, 2019, s. 136). Türklerin en şanlı dönemleri de ülkülerin önemli olduğu bu dönemlere rastlamaktadır. Bu ülküler ile harekete geçen Türklerin dünyada söz sahibi oldukları bilinen bir gerçektir (Kırzioğlu, 1997, s. 89).

Osman Turan (2014)'ın da üzerinde durduğu gibi Türkler tarih boyunca Türk Cihân Hâkimiyeti Mefkûresi ve Kızılma gibi ülküleri önemseyerek dünyaya yayılmışlar ve İslam'ı kabulden sonra da İslam'ın yayıcısı olmuşlardır. Kızılma ülküsü sayesinde ulaştıkları yerden/hedeften sonra yeni bir Kızılma (ülkü/fethedilecek yer) daha belirleyerek ilerleyişlerini sürdürmüşlerdir (Öz, 2018). Bugün gelinen noktada ise özellikle son 20 yılda Yeni Osmanlıcılığın konuşulmaya ve tartışılmaya başlandığı görülmektedir. Bu çerçevede bir seçilmişlik miti ortaya atılmakta (Turan, 2023), Osmanlı'nın şanlı geçmişine değinerek bölgede yeniden bir hâkim olma ve bu çerçevede dünyanın Doğu ve Batı diye yeniden zıtlasmaya/kutuplaşmaya başladığı bir ortamda hem alternatif bir seçenek olma "hem de Doğu ile Batı arasında bir köprü olarak mazlumun yanında durarak dünyaya nizâm getirme (Nizâm-ı Âlem)" söylemlerinin yeniden ortaya konulmaya başlandığı dikkat çekmektedir (BBC News, 2020; Bora, 2003, s. 137; Uzunçayır, 2013, s. 210-211; Ekşi, 2018, s. 239-244). Bu anlamda ülkemizin geleceği olan üniversite öğrencilerinin ideoloji ve ülkelere dair algılarının ölçülmesi mevcut durumun tespiti ve geleceğin planlanabilmesi için elzemdir. Bu çerçevede Türkiye'nin yine büyük ülkülerinin (2040, 2071 Hedefleri gibi) olması ve bunlara ulaşması için "*çok kısa bir zaman sonra ülkenin hem iş hayatını¹ hem de yönetimini devralacak olan üniversite gençliğinin*" ideolojilere ve ülkelere dair yaklaşımlarının ve bağlılıklarının sorgulanması katkı sağlayıcı olacaktır.

¹ Cumhurbaşkanı Erdoğan iş çevreleri ve yatırımcıları "alperenler" olarak tanımlamaktadır (YouTube, 2019).

Çalışma konusu ile ilgili olarak literatür incelendiğinde ilişkili bazı çalışmalarla karşılaşılmıştır. Bu hususta Osman Turan (2014) “Türk Cihân Hâkimiyeti Mefkûresi Tarihi” isimli eserinde, Türklerin “seçilmiş bir millet” olduğu konusunu tartışmış ve Türklerin ülküler konusundaki yaklaşımına ışık tutmuştur. Bunun yanı sıra “seçilmiş millet olma” konusunun ehemmiyeti ve detayları da literatürde çalışılmıştır (Smith, 2018; Özcan, 2020). Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın konuşmalarına bakıldığında Türklerin seçilmiş bir millet olduğunun işaretleri bulunmaktadır (T.C. İstanbul Valiliği, 2019). Ayrıca siyasal iktidarın seçilmişlik konusunda dışarı nasıl yansıdığının göstergeleri literatürde tartışılmıştır (Turan, 2023). Bu çalışma ise literatürdeki çalışmalardan farklı olarak “üniversite öğrencilerinin ideoloji ve ülküler ile ilgili yaklaşımlarını ve bağlılık durumlarını ortaya çıkarmayı” amaçlamaktadır. Dolayısıyla bu çalışma gençlere bir ideoloji veya bir ülkü verme amacı taşımamaktadır. Çalışma “gençler konusunda politika üreticisi konumunda olan kişi ve kurumlara” bir fikir sağlamayı katkı sağlayıcı bulmaktadır.

Çalışma içeriğinde öğrencilerin ideoloji ve ülkü konusuna önem verip vermedikleri, bu iki unsuru ülke için önemli görüp görmedikleri ana konusu üzerinde durulmaktadır. Bu hususta öğrencilere, demografik soruların yanı sıra, öğrencilik durumları ve memleketlerine dair duyarlılıkları hakkında sorular da yöneltilmiştir. Öğrencilere ayrıca ülküleri ve ideolojileri nasıl gördüklerine ve bağlılık durumlarını sorgulamaya dönük önermeler yöneltilmiştir. Bu çerçevede öncelikle istatistiki göstergeler ortaya konulmuştur. Sonra bu bulgulara dayanarak ortaya çıkan durum yorumlanmıştır. Öncelikle kavramsal hususlar kısaca değerlendirilecek ardından araştırma kısmı yöntem, analiz, bulgu ve yorumlarıyla yansıtılacaktır.

1.Kavramsal Çerçeve

İdeoloji kavramı tarihsel süreçte büyük bir anlam dönüşümü yaşamıştır². Bugünkü anlamı geçmişteki anlamından çok daha farklıdır (Vincent, 2006, s. 1-23). İskender Öksüz (2017, s. 63) bir ideolojiye iki türlü bakabileceğimizi bildirmektedir: “Bir iddialar, sloganlar ve hareketler topluluğu olarak... Veya bir fikir sistemi olarak”. Kafesoğlu (2017, s. 115) ise ideal ve ideoloji kavramlarının aynı kökten (idea) gelen tabirler olduğunu, bu kavramların aralarında büyük farklar olduğunu bildirmektedir. Yazar “ideal”de hakikat çekirdeğini taşıyan “fikir” düşüncesinin hâkim olduğunu ve bu sebeple bu tabirin vaktiyle Türkçeye, yine “fikir” kökünden türetilmiş “mefkûre” sözü ile çevrilmiş olduğunu bildirmektedir. İdeoloji kavramının ise daha ziyade “tasavvur” ile alakalı bir terim olduğu görülmektedir. Bu kavramın karşılığı olarak bir süre “fikriyat” kelimesi kullanılsa da bu kelime bu kavramı tam olarak ifade edemediği için “ideoloji” ifadesi aynen kullanılmaya başlanmıştır. Batılı dillerine bakıldığında ideolojinin “tasavvura dayanan fikir”, “felsefi hayal” şeklinde anlamlandırıldığı görülmektedir. Bu çerçevede “ideolog” ise “felsefi hayallerle uğraşan kimse” anlamına gelmiştir. İdealist (mefkûreci) ise “gerçekçi bir insan olup fikir yolu ile desteklediği tarihi ve içtimai hakikatleri millet ölçüsünde realize etmeğe çalışan kimse”dir. Dolayısı ile birisi hayal ve tasavvuru, diğeri ise gerçeği geliştirmeye gayret etmekle farklılaşmaktadırlar (Kafesoğlu, 2017, s. 115-116).

Vincent (2006, s. 2, 5) ideoloji kavramının Grekçe “eidos” ve “logos” terimlerinin birleştirilmesiyle oluşturulmuş bir kavram olduğunu ve “düşünceler/fikirler bilimi” olarak tanımlandığını bildirmektedir. Heywood (2013, s. 28) ideolojiyi “mevcut iktidar sistemini muhafaza etmeye, biraz değiştirmeye yahut ortadan kaldırmaya yönelmiş olan örgütlü siyasal eylem için

² Bu konuda detaylı bilgi için bakınız (Vincent, 2006, s. 1-23).

zemin oluşturan, mümkün olduğunca tutarlı fikir kümeleri” olarak ifade etmektedir. Bu çerçevede tüm ideolojiler, “(a) genel olarak ‘dünya görüşü’ biçiminde mevcut düzene ait bir açıklama sunmaktadırlar, (b) arzulanan geleceğe ilişkin bir model, bir ‘iyi toplum’ görüşü geliştirmektedirler ve (c) siyasal gelişmenin nasıl yapılacağı ve nasıl yapılması gerektiğini, (a)’dan (b)’ye geçişin nasıl olacağını açıklamaktadırlar” (Heywood, 2013, s. 28). Eagleton (1996, s. 103) ise ideolojiyi “toplumsal çevremizi yeniden düzenleyecek, böylelikle duyularımızı dönüştürecek ve fikirlerimizi değiştirecek olan bir safkan toplumsal mühendislik programı” olarak ifade etmektedir. Vincent (2006, s. 24)’in tabiriyle ise ideoloji “insanın kabul ya da reddetmesi gereken değerleri belirleyen, belli faaliyetleri ya da düzenlemeleri meşrulaştırmaya çalışan ve bireylerin belli *amaçlar/gayeler* etrafında toplanmasını sağlayan bir işleyiş”tir.

İdeolojiler “*neyin nasıl olması gerektiğini*, ulaşılabilecek yerdense *uyulması gereken kriterleri*” tanımlamaktadır. İdeolojiler bizim yerimize kötü ya da iyi olanı belirlemekte, kim iyi kim kötü tanımlamakta, belirlediği kaidelere uyduğumuz sürece dünya ve ahirette cenneti tavsiye etmektedir. Süslü sözlerle büyük iddialarla bezeli, bu büyük iddiaların sorgulanmasını günah ve küfür sayan, kendisinden olmayanı düşman sayan, kendisinden olanı ‘özel biri olduğu’ konusunda rahatlatan yapılarıdır (Dost, 2021).

“Ülkü” kavramı ise “*amaç edinilen ve ulaşılmak istenen şey*” anlamına gelmektedir. Bu kelime İngilizcedeki “ideal” sözcüğünün karşılığı olarak kullanılmaktadır. Aynı zamanda “*hedef, gaye, amaç*” anlamlarını karşılayacak şekilde kullanılmaktadır (Karabulut, 2017, s. 51). Ülkü kavramı “*ideal, mefkûre, vizyon, kılavuz ilke*” şeklindeki kısa ifadelerle ortaya konulduğu gibi “*düşüncede tasarım biçiminde var olan, sadece düşünce ile kavranabilen şey*” olarak da ifade edilmektedir. Ülküler “*uğruna fedakarlıklar yapılmasından kaçınılmayan, insanı sürekli hareket halinde tutan, yüce bir değer*” olarak görülmektedir. Bu bağlamda “yılmadan, usanmadan, cesaretli ve faziletli bir şekilde ulaşmak için savaşmayı” ifade etmektedir. Ülküler her ülkenin kültürel ve tarihi değerlerinden doğarak oluşmaktadır. Ülküler bir nevi milletlerin tarihi şuurlarının bir meyvesidir. Ülküler bir milletin “gelecek tasavvurlarını, özlem duydukları başarıları ve ümitleri” ifade etmek suretiyle bunu “milli” hale büründürmektedir. Ülküler aynı zamanda “duygular ile yoğunlaştırılmış sosyal düşünceler” olarak da ifade edilmektedir (Acar, 2018, s. 298).

Ülküler zorluklarına seve seve katlandığımız, en derin özlem duygularımızı ifade etmektedir (Dost, 2021). Bir ülkeye sahip olan insanlar “heyecanın yitip gittiği ve insanların yılgınlığın pençesine düştüğü”, bu zor anları, daha rahat bir şekilde atlatabilmektedirler. Çünkü ülküler bu insanlara hayat vermektedir. Ülküler sayesinde yarının inşası gayretine yönelmektedirler. Çünkü ülküler milletlerin şuurlarıdır (Karabulut, 2017, s. 51). Milli ülküler *milletlerin kılavuzu, milletin yolunu aydınlatan güneşi ve yolunu gösteren pusulasıdır* (Karabulut, 2017, s. 53).

Dolayısıyla bu iki kavramın ilişkisel durumuna bakılması da gerekmektedir. Bu hususta Dost (2021)’un yaptığı kıyaslama farkları belirgin hale getirmektedir. İdeolojiler “bölen” bir özellikte iken ülküler insanları birleştirme eğilimindedirler. İdeolojiler “korkuyu, suçluluk duygusunu, öfkeyi, açgözlülüğü” beslerken ülküler ise bizi “en iyiye, en yüce duygulara, tutkulara, hayallere, erdeme” yönlendirmektedir. İdeolojiler bizleri içinde rahat ettiğimiz düşünceler, fikirler ve idealaların içerisine hapsederken ülküler bunun tam tersi olarak “bizleri kısıtlayan düşünce ve inançları yıkmaya, bunları aşmaya, kimlik tanımımızı her geçen zaman içinde genişletmeye” yönelmektedir. İdeolojiler kiskanç yapılar ve başka ideolojileri kendine tehdit görüp korkarlarken, ülküler diğer ülküleri duymaktan keyif alan ve heyecan duyan, onları destekleyerek mümkünse onlarla beraber ilerlemek isteyen bir özellik göstermektedir. İdeolojiler tek

bir doğru yola yönelirken ve itaat ile biat beklerken ülküler ulaşılacak istenen yerle ve vuslatla alakalıdır (Dost, 2021).

Dolayısıyla ideolojiler risk içermekle birlikte mevcut kültür, din, örf, adet ve tarihi koşulları dikkate alarak kural ve kaidelerinin iyi belirlenmesi ve insanlığa katkı sağlayan özellikleri ile seçilmesi gerekmektedir. Bunu belirleyecek olan ise vicdandır. Türkler cihâna hâkim olmak ve İslâm'ı yaymak isterken ortaya koydukları hareketle yakıp yıkmayı değil, aksine insanlara değer verip onları korumayı benimsenmişlerdir. Bu çerçevede ideolojilerin dünya üzerinde etkilerini "milliyetçiliğin ortaya çıktığı ilk zamanlardaki etkisi"³, "komünizmin insan katliamlarına tesiri"⁴ ve "kapitalizmin acımasız ekonomik yok ediciliği"⁵ örneklerinde görmek mümkündür. Ancak Türklerin bu süreçte benimsedikleri yol her zaman iyiye açılmış ve benimsedikleri ideolojiler ve ülküler ile insanlığa katkı sağlamışlardır⁶. Bu çerçevede AK Parti döneminin 2009 sonrası evresinde Yeni Osmanlıcılığın⁷ yeniden devreye girerek bölge halkının sorunlarını çözmeye yöneldiği ve 2015 sonrasında da Nizâm-ı Âlem, Türk Cihân Hâkimiyeti Mefkûresi ve Kızılelma⁸ şeklindeki eski ülküleri yeniden dönerek dünyaya adalet ve nizâmı getirilmeye yeniden

³ Napolyon milliyetçilik sayesinde hem ülkesini işgalden kurtarmış hem de Avrupa'nın tamamını etkisi altına alacak bir işgale başlamıştır (Şekerci, 2017, s. 163).

⁴ Komünist rejimin işler hale getirilmesi sürecinde binlerce din adamı ve bilim adamı katledilirken sürgünlerle ve diğer katliamlarla milyonlarca insan yok edilmiştir (Maltsev, 2017).

⁵ Kapitalizm çerçevesinde birçok kriz yaşanmış ve işsizliklere bağlı sorunlar ortaya çıkmıştır (Ağcakaya vd. 2022).

⁶ Osmanlı'nın yok edilmek üzere olan ve baskı altında olan Yahudileri kurtarması ve koruması gibi (Okumuş, 2020).

⁷ Yeni Osmanlıcılığın, "Kemalizm'in homojenleştirici, kimlikleri tekleştirici, inkâr ve asimilasyona dayalı kimlik siyasetinin" karşısında konumlandığı bildirilmektedir. Bu düşünce Türkiye'nin ötekileştirdiği tarih ve toplum kimliğinin yeniden keşfedilmesine odaklanmaktadır. Bu çerçevede çoğulcu, başka kimliklere tolerans tanıyarak topluma dâhil olmalarını sağlayan Osmanlı modelinin yeniden çağırılmasına fırsat tanımaktadır (Uzgel vd. 2009, s. 1; Durgun, 2020, s. 307). Bu anlamda *Türk kimliğini etnik anlamından soyutlayarak anlamını genişleten, komşularla iyi ilişkiler sürdürmeyi isteyen, Türkiye'nin finans, ticaret ve enerji konularında bir bölgesel merkez haline getirilmesini arzulayan, çok-kültürlülüğü referans olan bir özellik göstermektedir*. Öte yandan Yeni Osmanlıcılığın "siyasi anlamda bir Osmanlı yaratma dürtüsü olduğu söylenemez. Bu bağlamda "Osmanlı'nın kültürel, toplumsal ve bölgesel değerlerini yeni uluslararası düzenin gerektirdiği şekilde kullanmak istediği" ise bir gerçektir. Bu anlamda eski Osmanlı topraklarında bir işbirliği alanı yaratmayı arzu etmektedir (Tüysüzoğlu, 2013, s. 309-311).

⁸ *Ülkü denen kavram "elde edilenin ötesinde arzular" barındırmaktadır ve "Kızılelma" tam da buna karşılık gelmektedir: "Hep daha ileriye gitme, cihânın ufku tükenene kadar devam etme". Fetih için yönelinen istikametler hep "Kızılelma/Kızılelma" ismi ile belirtilmiştir (Bilgiocakta, 2020). Dolayısıyla bu ülkünün Türklerin fetih ve hâkimiyet anlayışını temsil eden bir sembol olarak uzak ve erişilmez bir hedefi temsil ettiği ifade edilebilir (Şentürk, 2019, s. 131). *Türk Cihân Hâkimiyeti Mefkûresi (Ülküsü)* ise ilk olarak Hunlar ile başlamıştır. Mete Han mektuplarının girişinde "*Tanrının tahta çıkardığı Hun milletinin büyük hükümdarı*" ibaresini kullanmayı uygun görmüştür. Hunlar, Türkleri ve Asya kavimlerini birleştirdikleri gibi, bazılarını yerlerinden söküp atmıştır. Esaret dönemlerinde dahi millî şuur ve gururlarını muhafaza etmişlerdir. Bu süreçte ise Tanrı'nın kendilerine yardımcı olduğuna inanmışlardır. Bu konuda yenilgi yaşayan bir Hun hükümdarının "*Şimdi ölürsek dünya durdukça kahramanlık şanımız yaşayacak; oğullarımız ve torunlarımız başka milletlerin başbuğları olacaktır*" şeklindeki söylemi böyle bir durumda bile cihân hâkimiyeti fikrinin ne kadar derin bir imanla yaşadığını göstermektedir. Tardu Han kazandığı büyük zafer sonrasında, Bizans imparatoruna gönderdiği mektubunda: "*Dünyada yedi iklim ve yedi ırkın büyük kağanından Romalılar imparatoruna...*" ibaresini kullanmıştır (Bilgiocakta, 2020). Bu ülküyü ayrıca "*Güneş bayrağımız, gökyüzü çadırımız.*" şeklinde ifade etmişlerdir. Orhun Abideleri'nde Türk cihân hâkimiyeti, "*Güneş'in doğduğu yerden battığı yere kadar olan coğrafyayı*" içerisine almıştır (Tarih Bilimi, 2018). Oğuz Destanı ve Orhun Yazıtları'na bakıldığında Kut geleneği gereği Türk Kağanının sadece Türklerin değil tüm dünyanın Kağanı kabul edildiği görülmektedir. Bu çerçevede Tanrı'nın cihân hâkimiyetini Türklerle emanet ettiğine inanılmıştır (Sözcü, 2018). *Nizâm-ı Âlem Ülküsü* ise "Tanrı adına dünyada nizâmı sağlama ve Türk'ün adaletini dünyanın her yerine yayma" şeklinde bir anlam ihtiva etmektedir (Tarih Bilimi, 2018). Devleti mukaddes bir yapı olarak gören "Nizâm-ı Âlem" devlet uğrunda hayat, evlât ve her şeyi feda etmeyi kabul etmektedir. Bu nizâm hiçbir millete, sınıfa, zümreye ve bizzat hanedana imtiyaz tanımayan ve*

yönelme olduğu dikkat çekmektedir⁹. Bu çerçevede bu ülkünün özellikle gençler tarafından anlaşılması ve doğru ideoloji tercihi ile bize özgü ülkelere yönelmesi hem Türklerin eski gücüne kavuşması hem de bölgede belirleyiciliğin ve liderliğin sürdürülmesi anlamında çok önemlidir.

Gençlerin özellikle okullarda bu konudaki yaklaşımlarının belirginleşti(rildi)ği söylenebilir. İlköğretimden liseye kadar alınan eğitim, çevresel koşullar, aileden öğrenilenler, medya ile aktarılanlar bu yaklaşımı şekillendirmekle birlikte özellikle üniversiteler bu konudaki birikimlerin netleştiği ve açıkça dışa vurulduğu alanlardır. Üniversitelerin sunduğu imkanlar, yaklaşım ve yarattığı özgürlük de bu konuda belirleyici konumdur.

Üniversiteler gençlerin geleceğini şekillendiren, onların yönelişini belirleyen önemli eğitim alanlarıdır. Birçok işleve sahip bulunmaktadır. Üniversiteler özel sektörle iş birliği yaparak araştırma faaliyetlerine katılabilen, ekonomik ilişkilerin ulusal ve uluslararası alanda geliştirilebilmesine ortam hazırlayan, kentin gelişmesine ve modernleşmesine katkılar sunan (Işık, 2008, s. 161), buldukları bölgenin ihtiyaçlarına cevap üreterek kalkınmalarını sağlayan, toplumda verimliliği artıran, işsizliği azaltan, iktisâdi kalkınmayı mümkün kılan, beşeri sermayeyi geliştiren işlevleri sahiplenmektedirler (Yayar vd. 2013, s. 107; Çetin, 2007, s. 220). Üniversiteler öğrencilerin geleceğe hazırlanmasında ve onların kişiliklerinin geliştirilmesinde görevli bulunmaktadır (Saatci vd. 2015, s. 126). Öz güveni geliştiren, girişimcilik, yaratıcılık, özgür düşünme ve iletişim kabiliyetlerini artırma gibi yeteneklerin edinilmesinde önemli bir yere sahiptirler (Amca, 2011, s. 3). Gerçeğin özgür bir şekilde ifadesini bulduğu, sorgulamada, eleştirel düşünmede ve tartışmada öğretici görev üstlenen ve bilimsel düşünmenin öncülüğünü benimseyerek savunan bu alanlarda (Doğan, 2013, s. 109) gençler, ülkülerini belirlemede ve ideolojik pozisyonlarında karar verici olmaktadır.

Araştırma örneklemini olarak seçilen Ortaköy Meslek Yüksekokulu da 1992’den beri devam eden eğitim tecrübesi ile bu konuda önemli bir konuma sahip bulunmaktadır. Niğde Üniversitesi’ne bağlı olarak eğitime başlayan okul 2006’dan itibaren Aksaray Üniversitesi olarak kurulan üniversiteye bağlanmıştır. 5400 metrekare kapalı ve 30 bin metrekare açık ağaçlık alan içerisinde mevcut olan kampüsü ile (<https://ortakoy.aksaray.edu.tr/Tarihce> , 2023) öğrencilere hizmet vermektedir. Şu an 24 akademik personelle aktif durumda olan 8 programda eğitim öğretim hizmeti vermektedir. Bunlardan “sosyal programlar” olarak ifade edebileceğimiz programlar “Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı, Maliye, Sosyal Güvenlik, Bankacılık ve Sigortacılık, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları”, ile “teknik programlar” olarak ifade edebileceğimiz programlar ise “Elektronik Teknolojisi, Mekatronik ve Makine” şeklinde sayılabilir (<https://ortakoy.aksaray.edu.tr>, 2023).

2. Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma

Aksaray Üniversitesi Ortaköy Meslek Yüksekokulu öğrencileri üzerine yapılan araştırmanın detayları, analizleri, bulguları ve sonuçlarına bu kısımda yer verilecektir. Bu bağlamda

menfaat de getirmeyen bir özellik göstermektedir. Devlet bu süreçte “adalet, toplum düzeni, barış ve huzurun vasisi” olmuştur (Ali, 2018).

⁹ Türklerin seçilmişliği ve bu konuda seçilmiş millet olma ile ilgili detaylı bilgi için bakınız (Turan, 2014; Turan, 2023; Smith, 2018).

öncelikle araştırma kapsamı, kısıtı, evreni, örnekleme, araştırma soruları, yöntemi ve veri toplama araçlarına dair bilgilere yer verilecektir. Ardından yapılan analizler neticesinde çalışmanın bulgularına ve bu husustaki çıkarımlara yer verilecektir.

2.1.Araştırmanın Kapsamı ve Kısıtları

Araştırma Aksaray Üniversitesi Ortaköy Meslek Yüksekokulu örneği dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir. Bunun için aktif halde bulunan 8 programda, eğitimine devam edip aktif olarak derslere gelen öğrencilere online anket uygulanmıştır. Her programdan öğrencilerin katılımı sağlanmaya çalışılmıştır. Online anketin içeriğinde demografik soruların yanında eğitim öğretim hayatına ilişkin ve ülke hassasiyetine ilişkin önermeler de yer almıştır. Buna ilave olarak hem ülkü hem de ideoloji konusunda öğrencilerin bu iki kavrama yaklaşımlarını açığa çıkarmaya dönük önermeler hazırlanmıştır. Bu durum aynı zamanda çalışmanın bir kısıtıdır. Çünkü bu çalışma öğrencinin ideolojisini ve ülküsünü sorgulamanın ötesinde bu iki unsura (ülkü ve ideoloji) ilişkin bağlılıklarını, yaklaşımlarını ve bakış açılarını çözümlenmeye odaklanmaktadır.

Online anket linki, öğrencilere WhatsApp programı aracılığıyla ulaştırılmıştır. Her sınıf danışman hocasının kontrolünde bulunan öğrenci WhatsApp gruplarında yer alamayan ya da bulunduğu yerde internet erişim imkanı olmayan öğrenciler çalışmaya ulaşamamıştır. Bunun yanı sıra anket, sadece doldurmaya razı olan öğrencilere uygulanmıştır. Bunun dışında anketi doldurmak için 03.05.2023 ile 08.05.2023 tarihleri aralığında sistem aktif olarak açık tutulmuştur.

2.2.Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini Türkiye’de eğitimine devam eden tüm üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem olarak ise Aksaray Üniversitesi Ortaköy Meslek Yüksekokulu öğrencileri dikkate alınmıştır. Anketin uygulanacağı meslek yüksekokulunda okula aktif olarak devam eden öğrenci sayısı 443 kişidir. Ana kütlenin 443 olduğu durumda % 95 güven düzeyi ve % 5 güven aralığına göre 206 katılımcıya ulaşılması yeterlidir. Dolayısıyla çalışma için minimum 206 katılımcıya ulaşmak hedeflenmiştir. Bu bağlamda 8 programa ait olarak ayrı ayrı kurulmuş olan WhatsApp gruplarına dahil olan 380 öğrenciye anket linki ulaştırılmıştır. Toplamda eksiksiz durumda olan 215 anket toplanmıştır. Dolayısıyla ulaştırılmış olan anketlere dönüt oranı % 57 civarında gerçekleşmiştir.

2.3.Araştırmanın Soruları

Araştırma, öğrencilerin ideolojilere ve ülkelere olan bağlılık durumlarını ortaya koymaya dönük durumu görünür kılmayı amaçlamıştır. Bu nedenle öncelikle öğrencilerin kendilerine olan güvenleri ve buldukları koşul tespit edilmek istenmiştir. Bunun ardından ülke hassasiyetleri ve siyasete yönelik duruşları da değerlendirilerek bir ön inceleme gerçekleştirilmek arzu edilmiştir. Sonrasında ise ideoloji ve ülkeye bakışlarına dair durum izlenmek istenmiştir. Bu çerçevede ortaya konulan temel sorular aşağıdaki gibidir:

- 1.Öğrencilerin bölümlerine ve eğitim yeterliliklerine/seviyelerine ilişkin bakış açıları nedir?
- 2.Öğrencilerin ülkelerine ilişkin bakış açıları nedir?

3. Öğrencilerin siyasi tartışmalara ilişkin bakış açıları nedir?
4. Öğrencilerin ideolojilere ilişkin bakış açıları nedir?
5. Öğrencilerin ülkelere ilişkin bakış açıları nedir?
6. Öğrencilerin demografik değişkenler çerçevesinde ideolojilere ilişkin bakış açıları nedir?
7. Öğrencilerin demografik değişkenler çerçevesinde ülkelere ilişkin bakış açıları nedir?

2.4. Araştırma Yöntemi ve Veri Toplama Tekniği/Araçları

Araştırmada ihtiyaç duyulan veriler online olarak uygulanan anketle toplanmıştır. Gönüllü katılımcılara uygulanan ankette kapalı uçlu 5 adet “demografik soru”nun yanında “öğrencilik hakkında 10 ve memlekete hassasiyet konusunda 10 adet” “evet-hayır” şeklinde cevaplanan sorular sorulmuştur. Bunun yanı sıra üniversite öğrencilerinin ideolojilere ve ülkelere dair yaklaşımlarını ve bağlılık durumlarını belirlemeye yönelik 9’ar adet önermeye de ankette yer verilmiştir. Bu önermelerden bazıları ters önerme şeklide sunulmuş (Özmen, 2012, s. 197) ve böylece bulgulara dair yorumlamalara değer katmak istenmiştir. İdeoloji ve ülke ile ilgili ilk 9’ar önermenin cevaplandırılmasında “1=hiç katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3= kararsızım/ fikrim yok, 4=katılıyorum, 5=tamamen katılıyorum” şeklinde 5’li Likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. Bu çerçevede öğrencilere 43 adet kapalı uçlu soru/önerme yöneltilmiştir. Bunun dışında öğrencilerin kendilerini ideoloji ve ülke konusunda nasıl ifade ettiklerini görebilmek adına “kendinizi yakın bulduğunuz ideolojiyi belirtiniz ve kendinizi yakın bulduğunuz ülkeyi belirtiniz” şeklinde 2 adet açık uçlu soru yöneltilmiştir.

Google formlar üzerine aktarılan anketin linki 03.05.2023 tarihini itibariyle Ortaköy Meslek Yüksekokulu öğrencilerine bölüm danışman hocaları tarafından WhatsApp üzerinden ulaştırılmış ve gönüllü olanların doldurması talep edilmiştir. Anketi dolduran öğrencilerin gönderdiği anketler Google formlar kısmından indirilen raporlarla elde edilmiştir. Rapor üzerinde anketi gönderen öğrencilere dair bir bilgi bulunmaması öğrenciler üzerinde bir baskı kurulması ihtimalini de ortadan kaldırdığından anket verileri etik çerçevede elde edilmiştir. Anket doldurma sistemi 08.05.2023 tarihine kadar açık kalmıştır. Bu süreç içerisinde eksiksiz durumda olan 215 anketle dönüş sağlanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler IBM SPSS (29. Versiyon) programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Bu çerçevede veriler, “frekans (frequencies) analizi, yüzdelik dağılımları (descriptives), çapraz tablo (crosstabs) analizi, güvenilirlik (reliability) analizi ve anket soruları/önermeleri özellik puanı hesaplaması (compute variable) analizi” şeklinde değerlendirmeye alınmıştır. Diğer bir ifadeyle veriler değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemler (sayı, yüzde, ortalama vs.) kullanılmıştır. Elde edilen bulgular çerçevesinde kategorik karşılaştırma yapılmış, çapraz tablolarla ilişkiler kurularak değerlendirmeler yapılmış, frekans analizi yapılmış ve betimleyici analizler ortaya konulmuştur. Bu şekilde hazırlanan tabloların yorumlanmasında “her kesimden okuyucunun anlayacağı sadelikte bir dil kullanılmamasına” özen gösterilmiştir.

2.5. Bulgular ve Değerlendirilmesi

Aksaray Üniversitesi Ortaköy Meslek Yüksekokulu öğrencileri tarafından doldurulan anketler doğrultusunda elde edilen verilerin analizi neticesinde ulaşılan bulgular ve değerlendirilmesi aşağıdaki başlıklar altında verilmiştir.

2.5.1. Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Katılımcılara demografik özellikler içeren 5 adet soru yöneltilmiştir. Bu sorulara dair yapılan frekans analizi ve yüzdeler dağılım neticesinde elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir:

Değişkenler	Frekans (S) (Kişi)	Yüzde (%)
1.Cinsiyetiniz?		
Kadın	108	50,2
Erkek	107	49,8
Toplam	215	100,0
2.Yaşınız?		
18 yaşından küçük	0	0,0
18-21 yaş arası	144	67,0
22-25 yaş arası	51	23,7
25 yaş üzeri	20	9,3
Toplam	215	100,0
3.Ekonomik Durumunuz?		
Gelirim az ve ihtiyacımı karşılamıyorum	63	29,3
Orta gelirliyim ve idare ediyorum	118	54,9
Gelir durumum iyi kimseye muhtaç değilim	34	15,8
Toplam	215	100,0
4.Öğrencisi Bulduğunuz Program?		
Sosyal Program	151	70,3
Teknik Program	64	29,7
Toplam	215	100,0
5.Üniversite dışında ailenizle ya da yalnız olarak ikamet ettiğiniz yer?		
Köy ya da Mezra	36	16,7
Kasaba ya da Belde	8	3,7
İlçe	80	37,2
İl	51	23,7
Büyükşehir	40	18,6
Toplam	215	100,0

Tablo 1: Demografik Değişkenlere Göre Tanımlayıcı İstatistiki Bilgiler

Tablo 1’de görüldüğü üzere katılımcıların %50,2’si (108 kişi) kadın, %49,8’i (107 kişi) erkektir. Katılımcıların yaş durumuna bakıldığında 18 yaş altında küçük kimse olmadığını ve bu bağlamda öğrencilerin ailelerine bağlı olmaksızın iradelerini kanuni olarak kullanabilecek düzeyde oldukları anlaşılmaktadır. Ayrıca katılımcıların % 67’sinin (144 kişi) yani çoğunluğunun 18-21 yaş arası, %23,7’sinin (51 kişi) 22-25 yaş aralığında ve % 9,3’ünün (20 kişi) 25 yaş üzeri konumda olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca katılımcıların % 29,3’ünün (63 kişi) ekonomik durumunu “gelirim az ve ihtiyacımı karşılayamıyorum” şeklinde işaretlediği % 54,9’unun (118 kişi) “orta gelirliyim ve idare ediyorum” şeklinde işaretlediği ve % 15,8’inin (34 kişi) “gelir durumum iyi kimseye muhtaç değilim” şeklinde işaretlediği görülmektedir. Bu anlamda Ortaköy MYO öğrencilerinin % 70,7 (152 kişi) oranındaki kısmının ekonomik bir kaygısı olmadığı anlaşılmaktadır. Katılımcıların program dağılımları dikkate alındığında okulda 5 sosyal ve 3 teknik program olduğu görülmektedir. Bu bağlamda okulda aktif durumda olan 443 öğrencinin 140 tanesi (% 31,6) teknik programlarda aktif bir şekilde okurken 303 öğrencinin (% 68,4) sosyal programlarda olduğunu ve katılımcılardan % 70,3’ünün (151 kişi) sosyal programlardan olurken % 29,7’sinin (64 kişi) teknik programlardan olduğu ve dolayısıyla sosyal ve teknik anlamda

aktif olan öğrenci sayısı oranına yakın bir şekilde katılım gerçekleştiği dikkat çekmektedir. Öğrencilerin üniversite dışında aileleriyle ya da yalnız olarak ikamet ettikleri yerlere göre olan dağılıma bakıldığında % 3,7 (8 kişi) öğrencinin kasaba ve beldelerde % 16,7'sinin (36 kişi) köy ve mezralarda % 18,6'sının (40 kişi) büyükşehirlerde % 23,7'sinin (51 kişi) illerde % 37,2'sinin (80 kişi) ilçelerde kaldığı görülmektedir. Dolayısıyla insanların kültürel ve sosyal aktivitelere daha az ulaşabileceği alanlar olan “köy, mezra, kasaba, belde ve ilçe” alanlarında yaşayan katılımcı oranı % 57,6 (124 kişi) iken % 42,4 (91 kişi) oranındaki katılımcının ise il ve büyükşehir alanlarında yaşadığı görülmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin yarısından fazlasının Ortaköy benzeri bir alanı öğrencilik hayatında rahatsız olmadan benimseyebileceği ve öğrencilik döneminde uyum sorunu yaşamadan eğitimini sürdürebileceği söylenebilir. Bunun yanı sıra % 42,4 (91 kişi) oranındaki öğrencinin ise “kültürel ve diğer baskıları çok fazla yaşamayacağı büyük yerleşim yerlerinde yaşamaları” nedeniyle daha özgür bir şekilde karar verebilir nitelikte olduğu değerlendirilebilir.

2.5.2.Güvenilirlik Analizine İlişkin Bulgular

Araştırma değişkenlerinin güvenilir durumunu belirlemek için Cronbach's Alpha katsayısı değerlendirilmiştir. Cronbach's Alpha içi tutarlılık katsayısının 0,60 - 0,80 arası gerçekleşmesi halinde ölçek “oldukça güvenilir” anlamına gelmektedir. Bu katsayının 0,80-1,00 arası bir değere sahip olması ölçeğin “yüksek derecede güvenilir” olduğunun göstergesidir (Özdamar, 1999, s. 522). Analiz sonucunda Cronbach's Alpha değeri 0,80'e yakın olmakla birlikte 0,786 olarak tespit edilmiştir. Bu sonuç, ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu göstermektedir.

2.5.3.Öğrencilik Hakkında Yöneltilen Sorulara Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular ve Değerlendirme

Öğrencilerin “okudukları bölümle ilgili kanaatlerinin iyi olması, kitap okumaları, kendilerini mesleki anlamda yetiştirerek mezun olur olmaz işe başlayabilmeleri ve bu konuda bir gayretlerinin olması” gençlerde hayata başlamaya ve topluma duyarlı olmaya dair bir pozisyonun işler hale gelmesi açısından elzemdir. Bu çerçevede 10 adet soru belirlenmiş ve öğrencilere yöneltilmiştir. Tablo 2'de 10 adet soruya verilen cevaplara ilişkin durum gösterilmiştir.

Soru No	Soru	Evet		Hayır		Toplam	
		Frekans (S)	Yüzde (%)	Frekans (S)	Yüzde (%)	Frekans (S)	Yüzde (%)
1	Hayal ettiğiniz bölümde mi okuyorsunuz?	8	0,9	27	9,1	15	00,0
2	Bölümünüzü okumayı seviyor musunuz?	83	5,1	2	4,9	15	00,0
3	Hocalarınız tarafından kitap okuma ödevi verildiğinde kıyıyor musunuz?	2	9,5	73	0,5	15	00,0
4	Düzenli olarak kitap okuyor musunuz?	7	5,8	38	4,2	15	00,0
5	Tarihi veya siyasi kitaplar okumayı seviyor musunuz?	15	3,5	00	6,5	15	00,0
6	Mezun olduktan sonra 1 yıl içinde iş bulabileceğinize inanıyor musunuz?	18	4,9	7	5,1	15	00,0

Üniversite Öğrencilerinin İdeolojilere ve Ülkülere Bağlılıklarını Tespit Araştırması

7	Mezun olduktan sonra işe kabul edilmek için tamamlamanız gereken eksikliklerinizi biliyor musunuz?	52	0,7	3	9,3	15	00,0
8	Eksikliklerinizi tespit etmek için bir gayret gösteriyor musunuz?	79	3,3	6	6,7	15	00,0
9	Eksikliklerinizi giderebilme konusunda hedefler belirleyip adım adım yerine getiriyor musunuz?	55	2,1	0	7,9	15	00,0
10	İşveren olsaydınız sizin özelliklerinizde birisini işe alır mıydınız?	98	2,1	7	,9	15	00,0

Tablo 2: Öğrencilik Hakkında Yöneltilen Sorulara Verdikleri Cevaplara Göre Tanımlayıcı İstatistik Bilgiler

Tablo 2’de verilen sorulardan ilk ikisi “*bölüme dair sevgi*” durumunu ortaya çıkarmaya dönüktür. Görüldüğü üzere öğrencilerin % 59,1’lik (127 kişi) kısmı hayal ettiği bölümde okumamaktadır. Ancak şu an okuyor oldukları bölümle ilgili olarak % 85,1 (183 kişi) oranında bir memnuniyet ortaya çıkmaktadır. Diğer bir ifade ile Ortaköy MYO’da bulunan öğrencilerin % 40,9’luk (88 kişi) bir kesimi istedikleri bölümde olsalar da % 44,2’lik bir kesim istemeyerek kayıt yaptırdığı bölümü sevmiştir ve bu şekilde bölümüne ilgili olarak eğitimine devam etmektedir. Bu durumun Ortaköy MYO’nun mevcut eğitim şartlarının ve sağlanan imkanların iyi olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 2’deki 3, 4 ve 5 nolu sorular ise öğrencilerin “*okuma konusundaki yaklaşımlarını*” ortaya çıkarmaya dönüktür. Öğrenciler, hocaları tarafından kendilerine kitap okuma ödevi verilmesine % 80,5 (173 kişi) katılım düzeyi ile kızgınlık duymadıklarını ortaya koymuşlardır. Dolayısıyla kitap okuma ile ilgili verilen ödevleri yapma eğilimi göstermektedirler. Diğer yandan sadece % 35,8’lik (77 kişi) bir kesim düzenli olarak kitap okuduğunu bildirmiştir. Dolayısıyla öğrencilerin % 64,2’lik (138 kişi) kesiminin düzenli bir kitap okuma alışkanlığı olmadığı anlaşılmaktadır. Öğrencilerin ideoloji ve ülkeye dair bağlılıkları ile ilgili bir durumun tespiti için ise 5 numaralı soruya verilen cevaplara bakılması gerekmektedir. Dolayısıyla öğrencilerin düzenli kitap okuma alışkanlığı olmaması hiç kitap okumadıkları anlamına gelmemektedir. Bu bağlamda “tarihi ve siyasi kitaplar okumayı seviyor musunuz?” şeklindeki soruya % 53,5’lik (115 kişi) bir kesim “evet” cevabı vermiştir. Dolayısıyla ülkelerin tarihten beslendiği ve ideolojilerin siyasetle ilişkili olduğu bilinmekle birlikte siyasi ya da tarihi kitapların okunması durumunda ideoloji ve ülkelere ilgili olunabileceği beklenmektedir. Çünkü ideolojiler ve ülkeler bireyde harekete geçme hissi yaratan ve siyaset ile tarihe ilgiyi artıran unsurlardır.

Tablo 2’de yer alan 6, 7, 8, 9 ve 10. sorular ise öğrencilerin “*iş bulması ve işe yönelik eksiklerini görmesi*” konusundaki resmi ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Öğrencilerin 6 nolu soruya verdikleri cevaplara bakıldığında katılımcıların % 54,9’luk (118 kişi) kesiminin mezun olduktan sonraki 1 yıl içinde iş bulabileceklerine dair umutlu oldukları anlaşılmaktadır. % 45,1’lik (97 kişi) kesim ise iş bulma süreçlerinin 1 yılı aşacağını düşünmektedir. 7.soruya verilen cevaplara bakıldığında ise % 70,7’lik (152 kişi) büyük kesimin işe kabul edilebilmek için tamamlaması gereken eksik yönlerini bildiklerini ifade etmişlerdir. Bu durum ciddi bir kesimin iş hayatının beklentilerini bildiklerini göstermektedir ki bu durum aynı zamanda iş hayatı ile ilgili beklentilerin öğrencilere aktarıldığını ve öğrencilere bu bilincin kazandırıldığını göstermektedir. 8.soru ise öğrencilerin iş hayatı ile ilgili eksikliklerini tespit etmek için bir gayret gösterip göstermediklerini tespit etmeye yöneliktir. Katılımcıların % 83,3’lik (179 kişi) ciddi bir kesimi bu konuda gayret gösterdiklerini belirtmişlerdir. 9.soru öğrencilerin eksiklikleri giderme konusunda bir hedef belirleyip planlı hareket edip etmediklerini sorgulamaya dönüktür

ki katılımcıların % 72,1'lik (155 kişi) kısmı bu konuda hedef belirleyip adım adım yerine getiriyor olduklarını bildirmişlerdir. Dolayısıyla eğitimleri devam ediyorken bu konuda önlem almış olmaları geleceğe dair doğru adımlar atmaları açısından önemlidir. 10. soru ise “işveren olsaydınız sizin özelliklerinizde birisini işe alır mıydınız?” şeklindedir ki bu soruya öğrencilerin % 92,1'i (198 kişi) “evet” cevabını vererek bu konuda kendilerini iş hayatı için ehil gördüklerini göstermişlerdir.

Toparlanacak olursa öğrencilerin okuduğu bölümü sevdiği görülmektedir. Çoğu öğrencinin düzenli kitap okuma alışkanlığı olmasa da öğrencilerden yarısından fazlası kitap okumakta ve tarihi/siyasi kitapları sevmektedir. Ayrıca iş bulma konusunda eksiklerini bilmeleri ve iş bulabileceklerini düşünmeleri de geleceğe yönelik umutları olması anlamında önemlidir. Bu durumda Ortaköy MYO gençlerinin topluma duyarlı oldukları ve hayata başlamaya hazır ve umutlu oldukları anlaşılabilmektedir.

2.5.4. Memleket/Ülke Hassasiyeti Hakkında Yöneltilen Sorulara Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular ve Değerlendirme

Öğrencilerin ülkelere ve ideolojilere yaklaşımları ülke hassasiyeti çerçevesinde de okunabilir. Bu bağlamda öğrencilerin siyasete olan ilgilerini, ülkelerine dair yaklaşımlarını ve bu konudaki değerlendirmelerini mümkün olduğunca görünür kılmak gerekmektedir. Bu çerçevede 10 adet soru belirlenmiş ve öğrencilere yöneltilmiştir. Tablo 3'te 10 adet soruya verilen cevaplara ilişkin durum gösterilmiştir.

Soru No	Soru	Evet		Hayır		Toplam	
		Frekans (S)	Yüzde (%)	Frekans (S)	Yüzde (%)	Frekans (S)	Yüzde (%)
1	Türkiye'de siyasi gelişmeleri önemseyip takip ediyor musunuz?	55	2,1	0	7,9	15	00,0
2	Yakın aile fertleriniz siyasi gelişmeleri önemseyip takip ediyorlar mı?	71	9,5	4	0,5	15	00,0
3	Arkadaş ya da akraba ortamında siyaset, politika meselelerini konuşmak ve tartışmak hoşunuza gidiyor mu?	4	9,1	31	0,9	15	00,0
4	Ülkenizin dünyanın lideri bir ülke olmasını ister miydiniz?	02	4,0	3	,0	15	00,0
5	Türklerin dünyayı yönetmesini ister miydiniz?	98	2,1	7	,9	15	00,0
6	Dünyayı Türkler yönetse idi mazlumlar ölmeye devam eder miydi?	7	1,9	68	8,1	15	00,0
7	Sizce Türkiye Türk dünyasının lideri mi?	69	8,6	6	1,4	15	00,0
8	Sizce Türkiye İslam dünyasının lideri mi?	51	0,2	4	9,8	15	00,0
9	Sizce Türkiye'nin dünya lideri bir ülke olma ihtimali var mı?	44	7,0	1	3,0	15	00,0
10	Ülkenizi çok ileriye taşıyacak bir projede görev teklif edilse mesai saatleri dışında ücretsiz çalışmayı kabul eder miydiniz?	95	0,7	0	,3	15	00,0

Tablo 3: Memleket/Ülke Hassasiyeti Hakkında Yöneltilen Sorulara Verdikleri Cevaplara Göre Tanımlayıcı İstatistik Bilgiler

Tablo 3'te verilen ilk üç soruya bakıldığında “siyasete olan ilgi ve tepkiyi” anlamaya dönük sorular olduğu anlaşılacaktır. Her şeyden önce öğrencilerin % 72,1'lik (155 kişi) ciddi bir kesimi siyasi gelişmeleri önemseyerek takip ettiklerini bildirmişlerdir. Bu durum öğrencilerin önemli bir çoğunluğunun siyasete ilgili olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin % 79,5'lik (171 kişi) kesimi ise yakın aile fertlerinin siyasi gelişmeleri önemseyip takip ettiklerini bildirmişlerdir. Dolayısıyla öğrencilerin ailelerinin neredeyse % 80'e yakın kısmı siyasete ilgi duymaktadır. Bu durum öğrencilerin hiç olmazsa üniversiteye gelmeden evvel siyasetle ilgili duyup dinledikleri ile ilgili bir temel bilgileri olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla siyasi konuları üniversiteye gelmeden önceki bir evrede aile içi diyaloglardan bir nebze olsun dinlemişlerdir. Ancak 3.soru öğrencilerin bu konudaki tepkisel durumunu ölçmek anlamında önemlidir. Bu soru da öğrencilere “arkadaş ve aile ortamında siyaset, politika meselelerini konuşmak ve tartışmak hoşunuza gider mi?” sorusuna % 60,9'luk (131 kişi) bir çoğunluk “hayır” cevabını vermiştir. Bu durum öğrencilerin siyasete ilgileri olsa da tepki verme ve tartışma konusunda istekli olmadıklarını göstermektedir. Bu konuda ilginin az olması ideoloji ve ülkeye olan ilgiyi azaltan bir durum olarak yorumlanabilir. Çünkü ideolojiler ve ülkeler insana bu konuda hareket vermektedir. Böylece çevrede olan bitene tepki gösterilmesi önemsenmektedir.

Tablo 3'te yer alan 4, 5, 6, 7, 8 ve 9. sorular ise öğrencilerin “ülkelerine dair bakışlarını ve ülkelerinin liderliğine ilişkin görüşlerini” ortaya çıkarmaya dönüktür. Öğrenciler, “Türkiye'nin dünyanın lideri olmasını ister miydiniz?” sorusuna % 94'lük (202 kişi) ciddi bir oranla “evet” demişlerdir. Öğrenciler, “Türklerin dünyayı yönetmesini ister miydiniz?” sorusuna % 92,1 (198 kişi) “evet” cevabını vermişlerdir. Dolayısıyla öğrencilerin 92'nin üzerindeki ciddi bir kesimi dünyanın lideri olmayı ve lider olarak dünyaya yön vermeyi arzu etmektedirler. Bu durum öğrencilerin seçilmişlik miti bağlamında ataları gibi “Türk Cihân Hâkimiyeti Mefkûresi”ne tutunduklarını ve dünyayı yönlendirmek istediklerini göstermektedir. Bu bakış açısı mevcut siyasal iktidarın özellikle 2015 sonrasında daha ciddi bir şekilde dikkat çekip savunduğu -Türk Cihân Hâkimiyeti Mefkûresini işaret eden- politikaları ile uyumlu gözükmektedir. Bu yaklaşım siyasal iktidarın Yeni Osmanlılık çerçevesinde Osmanlı'dan geri kalan alanlarda söz sahibi olma ve dünyada olup bitenlere müdahil olup yön verme konusundaki bakış açısı ile uyumlu gözükmektedir. 6. soru ise “Dünyayı Türkler yönetse mazlumlar ölmeye devam eder miydi?” şeklindedir ki öğrencilerin % 78,1'lik (168 kişi) ciddi bir kesimi “hayır” cevabını vererek Türklerin dünyayı yönettiği bir ortamda mazlumların ölmeyeceğini, dolayısıyla Türklerin mazlumları koruduğunu bildirmişlerdir. Bu durum Nizâm-ı Âlem Ülküsü ile uyumlu olduğu gibi Yeni Osmanlılık ile de uyumlu gözükmektedir. 7.soruya verilen cevaba göre öğrencilerin % 78,6'sı (169 kişi) Türkiye'yi Türk dünyasının lideri olarak gördüklerini bildirirken 8.soruya verilen cevaplara göre öğrencilerin % 70,2'sinin (151 kişi) Türkiye'yi İslam dünyasının lideri olarak değerlendirdiği görülmektedir. Dolayısıyla öğrencilerin % 70'lerin üzerindeki bu katılım oranları onların Türkiye'nin üzerindeki sorumluluğun ağırlığının bildiğini göstermektedir. Bu konuda öğrenciler ülkelerinin güçlü bir ülke olduğu algısını benimsemiş gözükmektedirler. 9.soru ise “sizce Türkiye'nin dünya lideri bir ülke olma ihtimali var mı?” şeklindedir ki öğrencilerin % 67,0'lik (144 kişi) kesimi Türkiye'nin sadece İslam dünyasının ya da Türk dünyasının lideri olmaktan öte dünya lideri bir ülke olacağına dair de umutludur. Türkler Kızılelma ülkeleri ile daima yeni bir

hedef belirlemiş ve hep ileri gitmeyi istemişlerdir. Öğrencilerin % 67,0'lik bir kesiminin Türkiye'nin dünya lideri olma ihtimali olduğunu bildirmesi bu konuda önemli bir ülkümüzün hissiyatının devam ettiğinin işareti olarak görülebilir/değerlendirilebilir.

Tablo 3'teki 10.soru ise "milliyetçilik ve vatanseverlik" ideolojik algısı çerçevesinde hazırlanmıştır. Milliyetçilik ve özellikle vatanseverlik şeklinde dışa vurulan ideoloji/yaklaşım "milleti karşılıksız sevip onun menfaati için karşılıksız bir şeyler ortaya koymayı" içermektedir. Bu çerçevede 10.soru "ülkenizi çok ileriye taşıyacak bir projede görev teklif edilse mesai saatleri dışında ücretsiz çalışmayı kabul eder miydiniz?" şeklindedir. Bu soruya öğrencilerin % 90,7'lik (195 kişi) ciddi bir kesimi "evet" cevabını vermişlerdir. Dolayısıyla ülkeyi ileriye taşıyacak bir projede öğrenciler karşılıksız vazife almayı % 90'ın üzerinde bir katılımı istemektedirler. Bu durum çoğu 2000 yılı sonrasında dünyaya gelen üniversite öğrencilerinde vatan sevgisi ve milli duyguların yüksek olduğunun göstergesidir.

Toparlanacak olursa öğrenciler aile ortamında siyasi gelişmeleri tartışmış olarak üniversite dönemine başlamışlarsa da arkadaş ortamında tartışma konusunda çok istekli değildirlere. Ancak % 70'in üzerinde bir kesimin siyasi gelişmeleri önemseyip takip etmesi ülkü ve ideolojilere ilgilerinin olacağına beklenmesi şeklinde değerlendirilebilir. Öğrencilerin Türkiye'yi gördüğü ve görmek istediği nokta ise ülkelere dair yaklaşımlarının olumlu olduğunu ve atalarından geriye kalan mantığı miras olarak benimsediklerini göstermektedir. Bu çerçevede Yeni Osmanlılık çerçevesinde yapılanlar (bölgedeki liderlik girişimleri) anlamlı görülürken Kızıl elma, Nizâm-ı Âlem ve Türk Cihân Hâkimiyeti Mefkûresi çerçevesindeki seçilmişlik, öğrenciler tarafından da önemsenmiş gözükmemektedir. Bu çerçevede ülkeleri için ücretsiz bir hizmet gerekiyorsa da yapmaya hazır oldukları söylenebilir.

2.5.5. Öğrencilerin İdeoloji Hakkındaki Önermelere Verdikleri Puan Ortalamalarına ve Katılım Düzeylerine İlişkin Bulgular ve Değerlendirme

Öğrencilerin ideolojiler konusunda kendisine yöneltilmiş olan 9 önermeye katılım durumları ve katılım ortalamaları Tablo 4'te verilmiştir. Burada üniversite öğrencilerinin genel katılım yönünün ne olduğuna bakılarak ideolojilerle ilgili kanaatleri ortaya konulacaktır.

Önerme no	Katılım Düzeyi	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katlıyorum		Tamamen Katlıyorum		Araştırmaya Katılan Sayısı: 215
		Kişi	Puan	Kişi	Puan	Kişi	Puan	Kişi	Puan	Kişi	Puan	
	İdeolojiler insanlığa zararlıdır.	0	4,0	3	4,0	7	5,1	3	,0		,9	,4605
	İdeolojilerin insanlığa hiçbir katkısı olmaz.	5	6,3	7	5,1	1	3,0		,7		,9	,2977

Üniversite Öğrencilerinin İdeolojilere ve Ülkülere Bağlılıklarını Tespit Araştırması

Bir insanın ideolojisi olduğunda gözlerine uyku girmez.	9	,8	9	7,4	0	7,2	7	1,9	0	,7	,8605
İdeolojilere sahip olmak insana hareket ve sorumluluk verdiği için hedeflere yürümeyi kolaylaştırır.		,8		,3	1	3,7	16	4,0	5	6,3	,7767
İdeolojisi olan insanlar ülkesine faydalı olur.		,8		,7	7	6,5	19	5,3	5	1,6	,6930
İdeolojiler insan hayatına yön verir.		,9		,9	1	8,4	18	4,9	8	3,0	,7535
Doğru ideoloji tercihi insanlığa ve ülkenin gelişimine katkı sağlar.		,4		,9	2	4,2	09	0,7	9	2,8	,9256
Bir kimse sahip olduğu ideolojiyi asla değiştirmemelidir.	3	,0	3	4,7	0	1,9	9	2,8	0	,7	,9535
Türkiye'nin kendisini ileriye taşıyacak bir ideoloji belirlemeye ihtiyacı vardır.		,3	8	,4	8	7,0	6	0,0	8	2,3	,7163

Tablo 4: Öğrencilerin İdeoloji Hakkındaki Önermelere Verdikleri Puan Ortalamalarına ve Katılım Düzeylerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistik Bilgiler

Tablo 4'e bakıldığında ilk iki önermenin "ideolojilerin yarar-zarar yönü" ile ilgili olduğu görülmektedir. 1 nolu önermede belirtildiği üzere "ideolojileri insanlığa zararlı gören" katılımcı oranı % 6,9 (15 kişi)'dir. Bu oran ideolojiye bağlılığı olmayan kişilerin az olduğunu göstermektedir. % 45,1'lik (97 kişi) kesim ise "kararsız" olduğunu bildirerek aslında ideolojilerin çeşidine göre bu kararın etkilenebileceğini düşündüklerini göstermişlerdir. Çünkü bazı ideolojilerin insanoğlu için zararlı olduğu ve bazılarının da fayda sağladığı kavramsal çerçeve kısmında değerlendirilmiştir. % 48'lik (103 kişi) çoğunluk ise önermeye katılmayarak ideolojilerin zararlı olmadığını savunmuşlardır. 2 nolu önerme ise "ideolojilerin insanlığa hiçbir katkısı olmaz" şeklinde yöneltilmiştir. % 33'lük (71 kişi) kararsızlık bildirerek ideolojilerin faydalı ve zararlı yönlerine dair bir çelişki yaşadıklarını göstermişlerdir. % 5,6'lık (12 kişi) çok az bir kesim ideolojileri insana katkısı olmayan bir şey olarak gördüğünü bildirmiş ve ideolojilere karşı bağlılıkları olmadığını göstermişlerdir. % 61,4'lük (132 kişi) ciddi bir çoğunluk ise ideolojileri katkı sağlayıcı olarak ifade ederek ideolojilere karşı daha büyük bir bağlılık göstermişlerdir.

3 ve 4 nolu önermeler ise "ideolojilerin yarattığı heyecan ve verdiği hareket" ile ilgilidir. Ancak 3 nolu önermeye dair genel katılımcı bağlılığını anlamak açısından % 37,2'lik (80 kişi) bir kesimin kararsız olduğunu bildirdiği görülmektedir. Bu durum ideolojilerin heyecan yaratma konusunda kişiden kişiye etkisinin değişeceğine dair bir kanaati göstermektedir. % 26,6'lık (57 kişi) kesim ideolojilerin heyecan veren bir şey olduğunu kabul ederken ve ideolojilere sıkı bir bağlılık gösterirken % 36,2'lik (78 kişi) kesim ideolojilerin çok da heyecan yaratmadığını bildirerek ideolojilere çok büyük bir bağlılıkları olmadığını göstermişlerdir. 4 nolu önermede "ideolojilere sahip olmanın insana hareket ve sorumluluk verdiği için hedeflere yürümeyi kolaylaştırdığı" hususu değerlendirilmiştir. Bu önermeye % 70,3'lük (151 kişi) bir kesim katılım göstermiş ve ideolojinin hareket verip hedefe yönelten bir yönü

olduğunu kabul etmiştir. Dolayısıyla öğrenciler önemli oranda bir ktlımla ideolojilerin işlevsel olduğunu kabul etmişlerdir. % 23,7'lik (51 kişi) kesim ise kararsızlık ortaya koymuştur. % 6,1'lik (13 kişi) çok az kesim ise önermeye katılmamışlar ve ideolojilere bağlılık duymadıklarını göstermişlerdir.

5, 6 ve 7 nolu önermeler ise “*ideolojilerin ülkeye ve insana faydasını*” değerlendirmeye almaktadır. “İdeolojisi olan insanların ülkesine faydalı olacağını” belirten 5 nolu önermeye % 26,5 'lik (57 kişi) kararsız kaldığını bildirirken % 66,9'luk (144 kişi) çoğunluk katıldığını yani ideolojisi olan insanların ülkesine faydalı olduğunu kabul eden bir bağlılık göstermişlerdir. % 6,5'lik (14 kişi) kesim ise katılmadıklarını bildirerek ideolojilere karşı bir bağlılıklarının olmadığını göstermişlerdir. 6 nolu “ideolojilerin insan hayatına yön verdiğine” dair önermeye % 28,4'lük (61 kişi) kesim kararsızlık beyan ederken % 67,9'luk (146 kişi) çoğunluk kesim katılım beyan ederek ideolojilerin hayata yön veren gücü olduğunu kabul etmişlerdir. % 3,8'lik (8 kişi) kesim ise katılmadığını beyan ederek ideolojik bağlılıkları olmadığını ortaya koymuşlardır. 7 nolu önerme ise “doğru ideoloji tercihi insanlığa ve ülkenin gelişimine katkı sağlar” şeklindedir ve % 24,2'lik (52 kişi) kesim buna kararsızım cevabını vermiştir. % 73,5'lik (158 kişi) önemli bir kesim ise önermeye katılım beyan etmiştir ki % 70'in üzerinde bir öğrenci kesimi “doğru ideolojiyi tercih etmek durumunda insanlığa ve ülkeye faydalı olunabileceğini” bildirmişlerdir. % 2,3'lük (5 kişi) ise katılmadıklarını bildirerek ideolojik bağlılıklarının hiç olmadığını göstermişlerdir.

8 nolu önerme ise “*ideolojiye körü körüne bağlılık olup olmadığını*” ölçmeye çalışan bir önermedir. Bu önermeye % 41,9'luk (90 kişi) ciddi bir kesim kararsız olduğunu bildirmiştir. % 27,5'lik (59 kişi) kesim katılım ortaya koyarak “ideoloji bağımlılığı kuvvetli olan kesimi temsil etmektedirler”. % 30,7'lik (66 kişi) kesim ise katılmadıklarını ifade ederek ideoloji değiştirebilmeye ılımlı yaklaşım sergilemişlerdir.

9 nolu önerme ise “*ideolojinin ülkeyi ileri taşıyabilmek için bir ihtiyaç olması*” durumunu ortaya koymaktadır. % 27'lik (58 kişi) kesim bu konuda kararsız olduklarını bildirmişlerdir. % 62,3'lük (134 kişi) kesim ise önermeye katılarak ideolojileri ülkeyi ileriye taşıyabilmek için bir ihtiyaç olarak görmüşlerdir. % 10,7'lik (23 kişi) kesim ise katılmayarak ideolojilerin ülkenin kendisini ileri taşımaya bir katkısı olmadığını düşündüklerini göstermişlerdir.

Toparlanacak olursa, ideolojileri zararlı gören ya da faydalı görmeyen kesim % 7'den bile azdır. Kararsızlar yoğun olsa da bu konuda öğrencilerin yarısından fazlasının ideolojilere bağlılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Öğrencilerin dörtte birlik kesimi ideolojilere heyecan duyacak derecede bağlılık göstermişlerdir. İdeolojilerin hareket sağlayan işlevsel yönü ise % 70 üzerinde bir katılımı benimsenmiştir. % 67 civarında bir çoğunluk ise ideolojiye sahip olmayı ülkeye katkı sağlayıcı bulmuş ve ideolojilerin insan hayatına yön verdiğini kabul eden bir bağlılık göstermişlerdir. % 70 üzeri bir öğrenci kesimi ise doğru ideoloji tercihinin insanlığa ve ülkeye katkı sağlayacağını bildiren bir bağlılık göstermişlerdir. Katılımcıların dörtte birlik kesimi ise ideolojilerini değiştiremeyeceklerini ortaya koyarak ideolojiye ciddi bir bağlılık gösteren kesimi oluşturmaktadırlar. % 60'ın üzerinde bir kesim ise ideolojileri ülkeyi ileri taşımak için bir ihtiyaç olarak değerlendirmişlerdir.

Tablo 4'te sıralanan 9 önermeye ilişkin katılım ortalamalarına bakıldığında ise en az katılımın ters önerme niteliğinde olan 1 (2,4605) ve 2 nolu (2,2977) önermelere ve en fazla katılımın

Üniversite Öğrencilerinin İdeolojilere ve Ülkülere Bağlılıklarını Tespit Araştırması

ise 4 (3,7767) ve 7 nolu (3,9256) önermelere yapıldığı görülmektedir. Dolayısıyla öğrencilerin genel katılımına bakıldığında üniversite öğrencilerinin çoğunluğu ideolojileri insanlara zararlı göremediklerini göstermişlerdir. Aynı şekilde öğrenciler ideolojilerin insanlığa katkısı olmayacağına dair ters önermelere de büyük oranda katılmayarak (karşı çıkararak) bu konuda ideolojileri katkı sağlayıcı bulduklarına dair kararlı duruş sergilemişlerdir. Bu düşüncenin bir yansıması olarak 4 ve 7 nolu önermelere katılım daha fazla gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda ideolojilerin insana hareket ve sorumluluk vererek hedeflere ulaşmayı kolaylaştırdığı önermesi büyük oranda kabul edilirken en fazla katılım ise doğru ideoloji tercihi ile ülkenin gelişimine katkı sağlanacağı yönündeki ideoloji için söz konusu olmuştur.

2.5.6. Öğrencilerin Kendilerini Tanımladıkları İdeolojilere İlişkin Bulgular ve Değerlendirme

İdeolojilerle ilgili 9 önermenin dışında katılımcılara bir de “kendinizi en yakın bulduğunuz ideolojiyi belirtiniz” şeklinde açık uçlu soru yöneltilmiştir. Bu sorunun açık uçlu şekilde hazırlanmasında öğrencilerin “ideoloji” dendiğinde “ne algıladıklarını” ortaya koymak amaç edinmiştir. Ayrıca bu soru ile öğrencilerin ideoloji bağımlılığı daha belirgin bir şekilde görülebilecektir. Çünkü ideolojilere karşı ılımlı olmak kişinin kendisini tam anlamıyla tanımlayabildiği ve tüm özellikleri ile benimseyebileceği bir ideolojinin mevcut olduğu anlamına gelmemektedir. Bu bağlamda 215 katılımcının kendisini ideoloji olarak ifade ediş durumları aşağıda belirtilmiştir.

Seçenekler	No	Seçilen İdeoloji Adı	Seçen Kişi Sayısı	Yüzde (%)
Benimsenen İdeolojiler ya da İdeolojik Akımlar	1	Milliyetçi/Milliyetçilik	24	
	2	Türkçülük ¹⁰ /Turancılık/Ülkücülük	12	
	3	Faşizm	1	
	4	Muhafazakarlık	4	
	5	Atatürkçülük/Kemalizm	6	
	6	Liberalizm	11	
	7	Komünizm	2	
	8	Sosyalizm	7	
	9	Feminizm	6	
	10	Çevrecilik	23	
	11	Kapitalizm	1	
	12	Milli Görüş	1	
		Toplam	98	45,6
	13	Yok	37	17,2
	14	Diğer (ideoloji ismi olmayan sözcük ve ifadeler)	63	29,3

¹⁰ Türkçülük, izlenen yol veya hedef anlamında kullanılabildiğinden bazı çalışmalarda Türkçülük “ülkü” olarak bazılarında ise “ideoloji” olarak ifade edilebilmektedir. Örneğin Nihal Atsız Türkçülüğü ülkü olarak (Deliorman, 2011), İskender Öksüz ise ideoloji olarak (Balbay vd. 2020) ifade etmiştir. Bu nedenle Türkçülüğe hem ideoloji hem de ülkü kısmında yer verilecektir. Ülkücülük ve Turancılık da aynı şekilde literatürde hem ideoloji hem de ülkü olarak yer bulmaktadır.

İdeoloji Belirtemeyenler		Toplam	100	46,5
Kararsızlar	15	Kararsızım/Bilmiyorum/Emin Değilim	17	7,9

Tablo 5: Öğrencilerin Kendilerini Tanımladıkları İdeolojilere İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Tablo 5'te görüldüğü üzere öğrenciler kendilerini tanımlarken 12 farklı ideoloji ismi ortaya koymuşlardır. Bu ideolojilerden en fazla zikredilen “milliyetçilik” ve “çevrecilik” olmuştur. Kendisini bir ideolojiye yakın şekilde konumlandırılanlar % 45,6'lık (98 kişi) bir kesimi oluştururken ideoloji belirtemeyenler ise % 46,5'lik (100 kişi) bir kesimi oluşturmaktadır. Kararsızlar ise % 7,9'luk (17 kişi) bir kesimi oluşturmaktadır. Burada özellikle ideolojisinin olmadığını belirtenler % 17,2'lik (37 kişi) bir kesimken % 29,3'lik kesim ideolojisinin ne olduğunu belirtmeleri gereken boşluğa ideoloji ile hiç ilgisi olmayan ifadeler yazmışlardır. Bu ifadelerden bazıları: “-Türkiye'yi ileri taşımak, -siyaset olarak her zaman doğruyu savunurum, -kendimi geliştirmek, -bizler hepimiz birer Türk bayrağıyız, -Recep Tayyip Erdoğan, -vatan millet sevgisi, -doğruluk, -iyi bir kariyer, - adalet, -savaşız bir ülke, -yönetim, -ülkeyi yönetmek, -kul hakkı yememek, -para, -otoritaryanizm, -çalışmak, -ülkeye hizmet etmek” şeklindedir.

Toparlanacak olursa, öğrencilerin % 45,6'sı kendisini bir ideoloji ile tanımlamışken % 17,2'si açıkça bir ideolojiye yakın olmadıklarını bildirmişlerdir. % 29,3'lük kesim ise bir ideoloji ortaya koyamamakla birlikte anlamlı ya da anlamsız bir düşünce ortaya koyabilmişlerdir. Diğer yandan öğrencilerin ideolojilerini belirtmeleri gereken alana yazdıkları şeyler doğrudan bir ideoloji ismi olmasa da çoğunluğu bir düşünce ve katkı ortaya koyacak şeylerdir/değerlerdir.

2.5.7. Öğrencilerin Ülkü Hakkındaki Önermelere Verdikleri Puan Ortalamalarına ve Katılım Düzeylerine İlişkin Bulgular ve Değerlendirme

Öğrencilerin ülküler konusunda kendisine yöneltilmiş olan 9 önermeye katılım durumları ve katılım ortalamaları Tablo 6'da verilmiştir. Burada üniversite öğrencilerinin genel katılım yönünün ne olduğuna bakılarak ideolojilerle ilgili kanaatleri ortaya konulacaktır.

Önerme no	Katılım Düzeyi	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Araştırmaya Katılan Sayısı: 215 N:215
		Kişi		Kişi		Kişi		Kişi		Kişi		
	Ülküler insanlığa zararlıdır.	1	9,1	8	5,6	8	1,6		,8		,9	,2093
	Ülkülerin insanlığa hiçbir katkısı olmaz.	3	0,0	3	3,3	4	9,8	2	,6		,4	,2512

Üniversite Öğrencilerinin İdeolojilere ve Ülkülere Bağlılıklarını Tespit Araştırması

Bir insanın ülkesi olduğunda gözlerine uyku girmez	1	,8	6	0,7	5	9,5	3	5,3	0	,7	,7442
Ülkülere sahip olmak insana hareket ve sorumluluk verdiği için hedeflere yürümeyi kolaylaştırır.		,3	3	,0	6	5,3	00	6,5	1	,8	,5535
Ülküsü olan insanlar ülkesine faydalı olur.		,3	7	,9	4	9,8	8	5,6	1	4,4	,6186
Ülküler insan hayatına yön verir.		,9	2	,6	6	0,7	08	0,2	5	1,6	,6419
Doğru ülke tercihi insanlığa ve ülkenin gelişimine katkı sağlar.		,9	0	,7	4	5,1	09	0,7	8	7,7	,7767
Türkler ülkeleri (<i>Türk Cihân Hâkimiyeti Mefkûresi, Nizâm-ı Âlem, Kızılma gibi</i>) sayesinde büyük devletler kurup dünyaya yayılmışlardır.		,4		,2	9	7,4	7	5,1	7	1,9	,8186
Ülkülerimizi unuttuğumuz için ülke olarak geri kaldık.		,3	4	1,2	1	3,0	6	5,3	7	7,2	,5209

Tablo 6: Öğrencilerin Ülke Hakkındaki Önermelere Verdikleri Puan Ortalamalarına ve Katılım Düzeylerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistik Bilgiler

Tablo 6'ya bakıldığında ilk iki önermenin "ülkelerin yarar-zarar yönü" ile ilgili olduğu görülmektedir. 1 nolu önermede belirtildiği üzere "ülkeleri insanlığa zararlı gören" katılımcı oranı % 4,2 (9 kişi)'dir. Bu oran ülkelere bağlılığı olmayan kişilerin az olduğunu göstermektedir. % 31,6'lık (68 kişi) kesim ise "kararsız" olduğunu bildirerek aslında ülkelerin çeşidine göre bu kararın değişebileceğini düşündüklerini göstermişlerdir. % 64,2'lik (138 kişi) çoğunluk ise önermeye katılmayarak ülkelerin zararlı olmadığını düşündüklerini ortaya koymuşlardır. 2 nolu önerme ise "ülkelerin insanlığa hiçbir katkısı olmaz" şeklinde yöneltilmiştir. % 29,8'lik (64 kişi) kesim kararsızlık bildirerek ideolojilerin faydalı ve zararlı yönlerine dair bir çelişki yaşadıklarını göstermişlerdir. % 7'lik (15 kişi) çok az bir kesim ülkeleri insana katkısı olmayan bir şey olarak gördüğünü bildirmiş ve ülkelere karşı bağlılıkları olmadığını göstermişlerdir. % 63,3'lük (136 kişi) ciddi bir çoğunluk ise ülkeleri katkı sağlayıcı olarak ifade ederek ülkelere karşı daha büyük bir bağlılık göstermişlerdir.

3 ve 4 nolu önermeler ise "ülkelerin yarattığı heyecan ve verdiği hareket" ile ilgilidir. Ancak 3 nolu önermeye dair genel katılımcı bağımlılığını anlamak açısından % 39,5'lik (85 kişi) bir kesimin kararsız olduğunu bildirdiği görülmektedir. Bu durum ülkelerin heyecan yaratma konusunda kişiden kişiye etkisinin değişeceğine dair bir kanaati göstermektedir. % 20'lik (43 kişi) kesim ülkelerin heyecan veren bir şey olduğunu kabul ederken % 40,5'lik (87 kişi) kesim ülkelerin çok da heyecan yaratmadığını bildirerek ülkelere şiddetli bir bağlılıkları olmadığını göstermişlerdir. 4 nolu önermede "ülkülere sahip olmanın insana hareket ve sorumluluk verdiği için hedeflere yürümeyi kolaylaştırdığı" hususu değerlendirilmiştir. Bu

önermeye % 56,3'lük (121 kişi) bir kesim katılım göstermiş ve ülkelerin hareket verip hedefe yönelten bir yönü olduğunu kabul etmişlerdir. % 35,3'lük (76 kişi) ise kararsızlık ortaya koymuşlardır. % 8,3'lük (18 kişi) çok az kesim ise önermeye katılmamışlar ve ülkelere bağlılık duymadıklarını göstermişlerdir.

5, 6 ve 7 nolu önermeler ise “ülkelerin ülkeye ve insana faydasını” değerlendirmeye almaktadır. “Ülküsü olan insanların ülkesine faydalı olacağını” belirten 5 nolu önermeye % 29,8'lik (64 kişi) kesim kararsız kaldığını bildirirken % 60'lık (129 kişi) çoğunluk katıldığını göstermiş ve ülküsü olan insanların ülkesine faydalı olduğunu kabul eden bir bağlılık göstermişlerdir. % 10,2'lik (22 kişi) kesim ise önermeye katılmadıklarını bildirerek ülkelere karşı bir bağlılıklarının olmadığını göstermişlerdir. 6 nolu “ülkelerin insan hayatına yön verdiğine” dair önermeye % 30,7'lik (66 kişi) kesim kararsızlık beyan ederken % 61,8'lik (133 kişi) çoğunluk kesim katılım beyan ederek ülkelerin hayata yön veren gücü olduğunu kabul etmişlerdir. % 7,5'lik (16 kişi) kesim ise katılmadığını beyan ederek ülküyle ilgili bağlılıkları olmadığını ortaya koymuşlardır. 7 nolu önerme ise “doğru ülkü tercihi insanlığa ve ülkenin gelişimine katkı sağlar” şeklindedir ve % 25,1'lik (54 kişi) kesim buna kararsızım cevabını vermiştir. % 68,4'lük (147 kişi) bir kesim ise önemli bir çoğunluğun sağlanması anlamında katılım beyan etmiştir ki % 70'e yakın bir öğrenci kesimi doğru ülküyü tercih etmek durumunda insanlığa ve ülkeye faydalı olunabileceğini bildirmişlerdir. % 6,6'lük (14 kişi) kesim ise katılmadıklarını bildirerek ülküyle ilgili bağlılıklarının hiç olmadığını göstermişlerdir.

8 ve 9 nolu önermeler “ülkelere bağlılık durumunu” ortaya koymaktadır. Bunlardan 8 nolu önerme “Türkler ülküleri (*Türk Cihân Hâkimiyeti Mefkûresi, Nizâm-ı Âlem, Kızılelma gibi*) sayesinde büyük devletler kurup dünyaya yayılmışlardır” şeklinde olup % 27, 4'lük (59 kişi) kararsız olduğunu bildirmiştir. % 67'lik (144 kişi) kesim katılım ortaya koyarak ülkülerin büyük devlet kurup yayılmaya katkısını kabul etmeleri ile ülkelere bağlılıklarını ortaya koymuşlardır. % 5,6'lık (12 kişi) kesim ise önermeye katılmadıklarını ifade ederek ülkülerin Türklerin büyük devletler kurup dünyaya yayılması üzerinde etkili olmadığını ifade etmişlerdir.

9 nolu önerme ise “ülkülerimizi unuttuğumuz için ülke olarak geri kaldık” şeklindedir. % 32,6'lık (70 kişi) kesim bu konuda kararsız olduklarını bildirmişlerdir. % 53'lük (114 kişi) kesim ise önermeye katılarak ülkülerimizi unuttuğumuz için geri kaldığımızı ortaya koyan düşünceyi desteklemişlerdir. % 14,5'lik (31 kişi) kesim ise katılmayarak ülkenin geri kalmasının ülküler ile ilgili olmadığını ortaya koymuşlardır. Bu bağlamda bu kişiler ülkelere umut bağlamamaları nedeniyle bir bağlılıkları olmadığını göstermişlerdir.

Toparlanacak olursa, ülkelerin zararlı olmadığını ve katkı sağlayıcı olduğunu düşünen kesim % 65'e yakın bir katılım ve bağlılık ortaya koymuştur. % 20'lik kesim ülküleri duygusu yüksek bir şekilde benimsemiş ve bağlılık göstermişken % 56'nın üzerindeki bir kesim ise ülkülerin hareket veren ve hedefe yönelten bir özelliği olduğunu kabul etmişlerdir. Katılımcıların % 60'ı ülküsü olan insanları ülkesine faydalı görmektedir. % 62'ye yakın kesim ise ülkülerin hayata yön verdiğini değerlendirmiştir. %70'e yakın bir kesim ise doğru ülkü tercihinin ülkeye ve insanlığa faydalı olacağını ifade etmiştir. % 67'lik kesim ülkülerin büyük devletler kurup yayılmaya katkısı olduğunu değerlendirmiştir. %53'lük çoğunluk ise Türkiye'nin ülkülerini unuttuğu için geri kaldığını değerlendirerek ve ülkülerin bu konudaki etkisini kabul ederek ülkelere bağlılıklarını göstermişlerdir.

Üniversite Öğrencilerinin İdeolojilere ve Ülkülere Bağlılıklarını Tespit Araştırması

Tablo 6'da sıralanan 9 önermeye ilişkin katılım ortalamalarına bakıldığında ise en az katılımın ters önerme niteliğindeki 1 (2,2093) ve 2 nolu (2,2512) önermeye ve en fazla katılımın ise 7 (3,7767) ve 8 nolu (3,8186) önermelere yapıldığı görülmektedir. Dolayısıyla öğrencilerin genel katılımına bakıldığında üniversite öğrencilerinin çoğunluğu ülkeleri insanlara zararlı görmediklerini göstermişlerdir. Aynı şekilde ülkünün insanlığa katkısı olmayacağına dair önermeye de büyük oranda karşı duruş sergilemişlerdir. Bu düşüncenin bir yansıması olarak 7 ve 8 nolu önermelere katılım daha fazla gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda doğru ülkü tercihinin insanlığı ve ülkeyi geliştireceği önermesi büyük oranda kabul görünürken en fazla katılım Türklerin benimsedikleri ülküler sayesinde büyük devletler kurduğu düşüncesine yönelik gerçekleşmiştir. Bu anlamda öğrencilerin ülkülerin büyük ülke olmada katkısını bildiği anlaşılabilmektedir.

2.5.8. Öğrencilerin Kendilerini Tanımladıkları Ülkülere İlişkin Bulgular ve Değerlendirme

Ülkülerle ilgili 9 önermenin dışında katılımcılara bir de “kendinizi en yakın bulduğunuz ülküyü belirtiniz” şeklinde açık uçlu soru yöneltilmiş. Bu sorunun açık uçlu şekilde hazırlanmasında öğrencilerin “ülkü” dendiğinde ne algıladıklarını ortaya koymak amaç edinmiştir. Ayrıca bu soru ile öğrencilerin ülkü bağımlılığı daha belirgin bir şekilde görülebilecektir. Çünkü ülkelere karşı ılımlı olmak kişinin kendisini tam anlamıyla tanımlayabildiği ve tüm özellikleri ile benimseyebileceği bir ülkünün mevcut olduğu anlamına gelmemektedir. Bu bağlamda 215 katılımcının kendisini ülkü olarak ifade ediş durumları aşağıda belirtilmiştir.

Seçenekler	No	Seçilen Ülkü Adı	Seçen Kişi Sayısı	Yüzde (%)
Benimsenen Ülküler ve ülkü benzeri ifadeler	1	Türk-İslam Ülküsü	6	
	2	Turan Ülküsü/Turancılık	6	
	3	Türk Cihân Hâkimiyeti	2	
	4	Kızılma	11	
	5	Nizâm-ı Âlem	4	
	6	Ülkücülük	5	
	7	Türkçülük	9	
	8	İslamcılık/Ümmetçilik/Milli Görüş	4	
		Toplam	47	21,9
Ülkü ifadesi içeren fakat ülkü sayılmayan ifadeler	9	Milli Ülkü/Milliyetçi Ülkü gibi	16	7,4
Ülkü Belirtemeyenler	10	Yok	54	25,1
	11	Diğer (ülkü ismi olmayan sözcük ve ifadeler)	69	32,1
		Toplam	139	64,6
Kararsızlar	12	Kararsızım/Bilmiyorum/Emin Değilim	29	13,5

Tablo 7: Öğrencilerin Kendilerini Tanımladıkları Ülkülere İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Tablo 7'de görüldüğü üzere öğrenciler kendilerini tanımlarken 8 farklı ülkü ismi ortaya koymuşlardır. Bu ülkülerden en fazla zikredilenleri ise “Kızılma” ve “Türkçülük” ülküleri olmuştur. Kendisini bir ülküye yakın şekilde konumlandıranlar % 21,9'luk (47 kişi) bir kesimi oluştururken ülkü ifadesi geçen ifadelerle kendisini tanımladığı halde ilgili ifadesi ülkü olarak anılmayanlar ise % 7,4'lük (16 kişi) kesimi oluşturmaktadır. Kendisini bir ülkü belirterek ifade edemeyenler ise 32,1'lik (69 kişi) kesim iken kendisinin ülküsü olmadığını ifade edenler %

25,1'lik (54 kişi) bir kesime karşılık gelmektedir. Kararsızlar ise % 13,5'lik (29 kişi) bir kesimi oluşturmaktadır. Kendisini doğrudan geçerli bir ülkü ismi ile ifade edemeyen % 32,1'lik (69 kişi) kesimin ortaya koyduğu bir gayeyi/amacı anımsatan bazı sözcük ve söylemler ise: “-Çevrecilik, -Muhsin Yazıcıoğlu, -vatana faydası olan her şeyi yapmaya gayretli olan, -vatana gönülden bağlı, -yükseliş, -ideal, -barış ve kardeşlik ülküsü, -Recep Tayyip Erdoğan, -vatanseverlik, -hak ve hukuk, -ailem çok müdahale ediyor o yüzden özgür bir düşüncem yok, -Azerbaycan, -barışın, adaletin, saygının olduğu bir ülke, -vatana hayırlı hizmet etmek, -milli birlik, -Atatürkçülük, -ülke bütünlüğü, -yardımlaşma, kardeş kalma, adalet, -vatan millet sevdası, -çalışmak, -Alparslan Türkeş, -Türkiye'nin dünya lideri olması, -adil ve eşit bir dünya kurmak, Atatürk'ün açtığı yoldan yürümek” şeklindedir.

Toparlanacak olursa, bu kimseler, ülkü ismi kullanan kimseler ve kabul edilebilen ülkü ismi kullanabilen kimseler ülküsü olan öğrenciler olarak değerlendirildiğinde % 61,4'lük (132 kişi) bir çoğunluğun bir ülkü ya da gaye/amaç ortaya koyabildiği, % 25,1'lik (54 kişi) kesimin açıkça ülküsünün olmadığı ve % 13,5'lik (29 kişi) kesimin ise kararsızlık bildirdiği görülmektedir. Diğer yandan öğrencilerin ülkülerini belirtmeleri gereken alana yazdıkları şeyler doğrudan bir ülkü ismi olmasa da çoğunluğu bir hedef ortaya koyacak ifadelerdir.

2.5.9.Öğrencilerin İdeoloji ve Ülkü Hakkındaki Bağlılığının Demografik Değişkenler Temelinde Değerlendirilmesi

Çalışmanın ideoloji ve ülkü ile ilgili tüm önermeleri tüm demografik değişkenleri dikkate alarak analiz edildiğinde (descriptive statistics/crosstabs) demografik değişkenlere göre ortaya çıkan ve dikkat çeken farklı durumlar aşağıdaki tablolarda gösterilerek farklılık durumları değerlendirilmiştir. Bu çerçevede öncelikle “ideoloji” konusunda belirginleşen çapraz tablo bulguları ve ardından “ülkü” konusunda belirginleşen farklılıklar değerlendirilecektir.

2.5.9.1.Öğrencilerin İdeoloji Hakkındaki Bağlılığının Demografik Değişkenler Temelinde Değerlendirilmesi

İdeoloji konusundaki 9 önerme 5 temel demografik değişken dikkate alınarak analiz edildiğinde bunlardan bazıları belirgin bir şekilde farklılaşma göstermiştir. Bunlardan bir tanesi olan 2 nolu önermenin “yaş ve okunulan program” çerçevesinde farklılaştığı ve 3 nolu önermenin “cinsiyet ve ikamet” çerçevesinde farklılaştığı dikkat çekmektedir. Aynı şekilde 4 ve 7 nolu önermenin “cinsiyet”, 5 nolu önermenin “cinsiyet ve program”, 6 nolu önermenin “yaş”, 9 nolu önermenin “okunulan program” çerçevesinde belirgin katılım farkı gösterdiği dikkat çekmektedir. Bu durum aşağıdaki tablolarda gösterilmiş ve değerlendirilmiştir.

Önerme	2.İdeolojilerin insanlığa hiçbir katkısı olmaz.							
	Yaşınız?					Okuduğunuz Program?		
Demografik durum	18 yaş altı	18-21 yaş arası	22-25 yaş arası	25 yaş üzeri	Toplam	Sosyal Programlar	Teknik Programlar	Toplam
Hiç Katılmıyorum	0	24	9	2	35	29	6	35
Katılmıyorum	0	61	22	14	97	67	30	97
Kararsızım	0	51	17	3	71	49	22	71
Katılıyorum	0	6	1	1	8	3	5	8

Üniversite Öğrencilerinin İdeolojilere ve Ülkülere Bağlılıklarını Tespit Araştırması

Tamamen Katılıyorum	0	2	2	0	4	3	1	4
Toplam	0	144	51	20	215	151	64	215

Tablo 8: 2 Nolu Önermenin “Yaş ve Program” Farkına İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Tablo 8’e bakıldığında 2 nolu ters önermeye “yaş ve program” bazında farklı bir katılım sergilediği görülmektedir. Özellikle 25 yaş üzere öğrenciler “ideolojilerin insanlığa hiçbir katkısı olmaz” önermesine % 80 (16 kişi) oranda katılmayarak ideolojilere yönelik daha büyük bir bağlılık ortaya koyduklarını göstermişlerdir. 18-25 yaş arasında bu oran % 59 (85 kişi), 22-25 yaş arası ise % 60,8 (31 kişi) şeklinde gerçekleşmiştir. Bu durum yaş düzeyi arttıkça ideoloji bağlılığının arttığına da bir göstergesidir. 25 yaş üzeri öğrenciler yaş farkı ile daha olgunlaşmış öğrenciler olması ile ideolojiler konusunda daha tecrübeli olacak düzeydedirler. Çünkü 18 yaşını aşarak kendi kararlarını özgürce verebilecekleri en az 7 yıllık bir evre geride kalarak tecrübe edilmiştir. Diğer yandan katılımcıların % 35,8’lik bir kesimi düzenli olarak kitap okuduğunu belirtmişken “25 yaş üzeri” için düzenli kitap okuma oranının % 50 olmasının da bunu belirleyebileceği düşünülmektedir. Aynı önermeye sosyal programlar ve teknik programlardaki öğrencilerin de farklı yaklaştığı görülmektedir. “ideolojilerin insanlığa hiçbir katkısı olmaz” önermesine teknik programdakiler % 56,3 oranında sosyal programdakiler ise % 63,6 oranında bir katılmama göstermişlerdir. Bu durumda sosyal program öğrencilerinin teknik programdakilere kıyasla ideolojilere daha büyük bir bağlılık ortaya koyduğu görülebilmektedir. Bu konuda her ne kadar yarıdan fazla bir katılmama göstermiş olsalar da teknik programda okuyanların mühendislik bilgilerine odaklanan bir düşünce sistemine sahip olmaları nedeniyle ideoloji bağlılıklarının sosyal programdakilere kıyasla düşük olduğu değerlendirilmektedir. Sosyal programdakiler ise aldıkları derslerin de etkisi ile bu konuda daha yüksek bağlılık sergilemişlerdir.

Önerme	3.Bir insanın ideolojisi olduğunda gözlerine uyku girmez.								
	İkametiniz?						Cinsiyetiniz?		
	Köy ya da mezra	Kasaba ya da belde	İlçe	İl	Büyükşehir	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Hiç Katılmıyorum	2	1	8	5	3	19	12	7	19
Katılmıyorum	10	1	23	13	12	59	26	33	59
Kararsızım	10	5	31	20	14	80	38	42	80
Katılıyorum	12	1	14	10	10	47	25	22	47
Tamamen Katılıyorum	2	0	4	3	1	10	6	4	10
Toplam	36	8	80	51	40	215	107	108	215

Tablo 9: 3 Nolu Önermenin “Cinsiyet ve İkamet Yeri” Farkına İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Tablo 9’a bakıldığında 3 nolu önermeye “ikamet ve cinsiyet” bazında farklı bir katılım sergilediği görülmektedir. 3 nolu önerme diğer önermelerden farklı olarak ideolojiye bağlılığı çok duygusal yüklü olan kimseleri (daha bağlı olanları) tespit etmeye dönük olarak katılımcılara yöneltilmiştir. İkamet durumuna göre katılım düzeylerine bakıldığında en büyük katılımın

% 38,9'la (14 kişi) köy ve mezrada oturanlarda olduğu ifade edilebilir. “Bir insanın ideolojisi olduğunda gözlerine uyku girmeyeceğini” belirten 3 nolu önermeye cinsiyet düzeyinde katılım oranlarına bakıldığında % 29 (31 kişi) oranda erkekler ve % 24 (26 kişi) oranda kadınlar katılım göstermiştir. Her ne kadar kadınlarla erkekler arasında çok ciddi bir oransal fark olmasa da erkeklerin ideolojilere olan duygusal zemindeki bağlılığı kadınlara kıyasla daha güçlü bir pozisyonadadır. Diğer bir ifadeyle bu oranlar “erkeklerden ideolojilere bağlılığı olanların” kadınlara kıyasla daha büyük bir duygu ile ideolojilerini sahiplendiklerini göstermektedir. Bu bağlamda diğer bazı önermelerde kadınların erkeklerle kıyasla daha fazla katılımı ile ideolojilere bağlılık gösterdikleri ifade edilebilir. 3 nolu önerme dışındaki diğer önermeler duygu yüklü bir bağlılık ölçümü yapmadığından kadınların diğer bazı önermelere katılımı erkeklerin katılımından çok daha fazla olmuştur. Bunun örnekleri aşağıdaki tablolarda incelenebilir.

Önerme	4.İdeolojilere sahip olmak insana hareket ve sorumluluk verdiği için hedeflere yürümeyi kolaylaştırır.			7.Doğru ideoloji tercihi insanlığa ve ülkenin gelişimine katkı sağlar.		
	Cinsiyetiniz?			Cinsiyetiniz?		
Demografik durum	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Hiç Katılmıyorum	4	2	6	3	0	3
Katılmıyorum	3	4	7	1	1	2
Kararsızım	33	18	51	34	18	52
Katılıyorum	50	66	116	47	62	109
Tamamen Katılıyorum	17	18	35	22	27	49
Toplam	107	108	215	107	108	215

Tablo 10: 4 ve 7 Nolu Önermenin “Yaş” Farkına İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Tablo 10'a bakıldığında 4 ve 7 nolu önermelere “cinsiyet” bazında farklı bir katılım sergilendiği görülmektedir. Ankete katılım da cinsiyetler olarak katılımın yarı yarıya (107/108 kişi) olduğu görülmektedir. “İdeolojilere sahip olmak insana hareket ve sorumluluk verdiği için hedeflere yürümeyi kolaylaştırır” şeklindeki 4 nolu önermeye ve “doğru ideoloji tercihi insanlığa ve ülkenin gelişimine katkı sağlar” şeklindeki 7 nolu önermeye katılım konusunda erkeklerin kararsızlık puanının kadınlardan neredeyse iki kat daha fazla olduğu ve aynı şekilde erkeklerin bu önermelere katılım sayısının kadınlardan daha az olduğu görülmektedir. Bu durumda kadınlar “ideolojilerin hedeflere yürümeyi kolaylaştırması ve insanlığa ve ülkeye katkısı” meselesine daha fazla bir oranda katılım göstererek ideolojilere olan bağlılıklarının erkeklerden daha fazla olduğunu göstermişlerdir. Aynı durum Tablo 11’de gösterilen 5 nolu “ideolojisi olan insanlar ülkesine faydalı olur” şeklindeki önerme için de geçerlidir. Bu önermeye de erkeklerde kararsız kalanların kadınlara göre üç kat olduğu ve kadınların katılım oranlarının ve dolayısıyla ideolojilere bağlılık durumlarının daha fazla olduğu dikkat çekmektedir. Bu konuda kadınların erkeklerle kıyasla daha güçlü katılım göstermeleri ve kararlı seçenek belirlemelerinin sebepleri ayrı bir çalışmanın konusunu oluşturacaktır. Ancak durum böyle olsa da kadınların düzenli kitap okuma oranlarının erkeklerle kıyasla fazla olması ile bu tercihlerin bir ilişkisinin kurulabileceği düşünülmektedir. Katılımcıların % 35,8’lik (77 kişi) kesiminin düzenli olarak kitap okuduğunu belirttiği görülmektedir. Bu çerçevede düzenli olarak kitap okuduğunu ifade edenlerden % 42,9’u erkekler iken % 57,1’lik kesimi kadınlardan oluşmaktadır. Bu çerçevede kadınların daha fazla katılım ortaya koydukları düşünülmektedir.

Üniversite Öğrencilerinin İdeolojilere ve Ülkelere Bağlılıklarını Tespit Araştırması

Önerme	5.İdeolojisi olan insanlar ülkesine faydalı olur.					
	Cinsiyetiniz?			Programınız?		
	Erkek	Kadın	Toplam	Sosyal Program	Teknik Program	Toplam
Hiç Katılmıyorum	6	0	6	0	6	6
Katılmıyorum	4	4	8	6	2	8
Kararsızım	36	21	57	38	19	57
Katılıyorum	48	71	119	89	30	119
Tamamen Katılıyorum	13	12	25	18	7	25
Toplam	107	108	215	151	64	215

Tablo 11: 5 Nolu Önermenin “Yaş ve Program” Farkına İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Tablo 11’de belirtildiği üzere “ideolojisi olan insanlar ülkesine faydalı olur” şeklindeki önermeye teknik programdaki öğrencilerin % 57,8 (37 kişi) oranla sosyal programdaki öğrencilerin ise % 70,9 (107 kişi) oranla katılım gösterdikleri dikkat çekmektedir. Dolayısıyla bu önermeye katılım düzeyinin de sosyal dersler alan sosyal programlardaki öğrencilerde daha fazla olduğu görülmektedir. Aynı sonuç Tablo 12’de verilen 9 nolu önermede de geçerlidir. “Türkiye’nin kendisini ileri taşıyacak bir ideolojiye ihtiyacı olduğu”nu ortaya koyan önermeye teknik program öğrencilerinin katılım düzeyi %54,7 (35 kişi) iken sosyal programlarda okuyan öğrencilerin % 65,6 (99 kişi) oranda bir katılım gösterdiği ve ideoloji bağlılıklarının teknik program öğrencilerine kıyasla daha fazla olduğu dikkat çekmektedir.

Önerme	6.İdeolojiler insan hayatına yön verir.					9.Türkiye’nin kendisini ileriye taşıyacak bir ideoloji belirlemeye ihtiyacı vardır.		
	Yaşınız?					Okuduğunuz Program?		
	18 yaş altı	18-21 yaş arası	22-25 yaş arası	25 yaş üzeri	Toplam	Sosyal Programlar	Teknik Programlar	Toplam
Hiç Katılmıyorum	0	2	2	0	4	2	3	5
Katılmıyorum	0	2	2	0	4	14	4	18
Kararsızım	0	46	13	2	61	36	22	58
Katılıyorum	0	75	27	16	118	64	22	86
Tamamen Katılıyorum	0	19	7	2	28	35	13	48
Toplam	0	144	51	20	215	151	64	215

Tablo 12: 6 Nolu Önermenin “Yaş” ve 9 Nolu Önermenin “Program” Farkına İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Tablo 12’de izlendiği üzere “ideolojilerin insan hayatına yön verdiği”ne dair önermeye 25 yaş üzeri kesimin % 90 (18 kişi) oranla katılım gösterdiği ancak 22-25 yaş arası kişilerin % 66,7 (34 kişi) ve 18-21 yaş arası kesimin ise % 65,3 (94 kişi) şeklinde katılım sergilediği dikkat çekmektedir. Dolayısıyla bu örnekte de yaş arttıkça ideoloji bağlılığı yükselmiştir. Tıpkı Tablo

8’de gösterilen 2 nolu önermede görüldüğü gibi bu kimseler hem en az 7 senelik erişkinlik evresi tecrübesi edinmiş olmaları hem de kitap okuma düzeylerinin fazla olması nedeniyle bu kadar farkın olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla ideoloji bağlılığı 25 yaş üzeri erişkin kesimde çok daha fazla oranda gerçekleşmiştir.

Toparlanacak olursa, tablolarda verilen örnekler dikkate alındığında ideolojilere olan bağlılık yaş arttıkça artmaktadır. Ayrıca bu oran sosyal programlarda daha yüksek düzeyde çıkmaktadır. Cinsiyet olarak bakıldığında 4, 5 ve 7 nolu önerme örneklerinde erkeklerin kararsızlık puanının kadınlardan neredeyse iki kat daha fazla olduğu dikkat çekmektedir. Dolayısıyla kadınların ideolojilere bağlılık düzeyi daha fazladır. İkamet yeri olarak bakıldığında ise köy ve mezrada kalanlar ideolojilere daha fazla bağlılık göstermişlerdir.

2.5.9.2. Öğrencilerin Ülküler Hakkındaki Bağlılığının Demografik Değişkenler Temelinde Değerlendirilmesi

9 önerme 5 temel demografik değişken dikkate alınarak analiz edildiğinde her bir önerme için demografik anlamda farklılaşma ortaya çıksa da özellikle daha belirgin şekilde farklılaşma yansıtanları aşağıdaki tablolarda örneklendirilmiştir. Bu bağlamda 1 nolu önermede “ikamet yeri” olarak katılımda belirgin farklılaşma tespit edilmişken, 3 nolu önermede “cinsiyet, ekonomik durum ve ikamet yeri” çerçevesinde fark görülmektedir. 4 nolu önermede “yaş ve program” bazında; 5 nolu önermede “ekonomik durum ve okunulan program” bazında; 2, 6, 7 ve 8 nolu önermelerde “yaş, ekonomik durum ve okunulan program” bazında ve son olarak 9 nolu önermede “ekonomik durum” bazında bir farklılık seyredilmiştir. Bu durum aşağıdaki tablolarda gösterilmiş ve değerlendirilmiştir.

Önerme	1. Ülküler insanlığa zararlıdır.						9. Ülkülerimizi unuttuğumuz için ülke olarak geri kaldık.			
	İkametiniz?						Ekonomik Durumunuz?			
Demografik durum	Köy ya da mezra	Kasaba ya da belde	İlçe	İl	Büyükşehir	Toplam	Gelirim az ve ihtiyacımı karşılamıyor	Orta gelirim ve idare ediyorum	Gelir durumum iyi kimseye muhtaç değilim	Toplam
Hiç Katılmıyorum	10	1	14	7	9	41	2	2	3	7
Katılmıyorum	17	5	34	25	17	98	10	11	3	24
Kararsızım	8	2	29	19	10	68	18	47	6	71
Katılıyorum	0	0	3	0	3	6	21	43	12	76
Tamamen Katılıyorum	1	0	0	0	1	2	12	15	10	37
Toplam	36	8	80	51	40	215	63	118	34	215

Tablo 13: 1 Nolu Önermenin “İkamet” ve 9 Nolu Önermenin “Ekonomik Durum” Farkına İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Tablo 13’de görüldüğü gibi “ülkelerin insanlığa zararlı olduğunu” ifade eden 1 nolu ters önermeye köy ya da mezrada yaşayanlar % 75 (27 kişi) oranla ve aynı şekilde kasaba ve bel-

Üniversite Öğrencilerinin İdeolojilere ve Ülkülere Bağlılıklarını Tespit Araştırması

dede yaşayanlar % 75 (6 kişi) oranla katılmadıklarını bildirerek ülküleri insanlığa zararlı görmediklerini ifade eden bir bağlılık ortaya koymuşlardır. İlçelerde bu oran % 60 (48 kişi) olarak, illerde % 62,7 (32 kişi) olarak ve büyükşehirde ise % 65 (26 kişi) olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla nüfusun fazla olduğu ve imkanların daha fazla olduğu alanlarda ülküye bağlılık % 60'ın üzerinde gerçekleşmekle birlikte nüfusu ve imkanı az olan kesimlere göre daha az gerçekleştiği dikkat çekmektedir. “Küçük yerleşim yerlerinin imkanların kısıtlı olması ve bu durumun bir şikayet konusu olması, ayrıca sosyal imkanların az olması bağlamında sohbet ve düşünsel etkinliğin fazla olması, son olarak geleneksel değerlere daha sıkı sahip olunması ve vatan ile millete ilişkin değerlerin fazla olması” çerçevesinde bu katılımın arttığı düşünülmektedir. Ancak ayrı bir çalışma konusu olarak da bu durum incelenebilir.

Tablo 13’de yer alan 9 nolu önerme ise “ülkülerimizi unuttuğumuz için geride kaldığımız” ilişkindir. Bu önermenin demografik değişkenlerle ilgili özellikle “ekonomik durum” çerçevesinde dikkat çeken bir farklılığı bulunduğu tespit edilmiştir. Geliri az olanlar bu önermeye % 52,4 (33 kişi), orta gelirli % 49,1 (58 kişi) ve gelir durumunun iyi olduğunu belirtenler ise % 64,7 (22 kişi) ile en fazla katılımı gerçekleştirmişlerdir. Bu durumda ülkelere en fazla bağlılığı gelir durumu iyi olanlar göstermiştir. Bunun sebebinin gelir düzeylerinin fazla olmasına bağlı olarak geçim sıkıntısı dışında kaldıkları için bu hususlarda kafa yoruyor olmaları olduğu düşünülmektedir.

Önerme	2.Ülkülerin insanlığa hiçbir katkısı olmaz.											
	Okuduğunuz Program?			Yaşınız?					Ekonomik Durumunuz?			
Demografik durum	Sosyal Programlar	Teknik Programlar	Toplam	18 yaş altı	18-21 yaş arası	22-25 yaş arası	25 yaş üzeri	Toplam	Gelirim az ve ihtiyacımı karşılamıyor	Orta gelirliyim ve idare ediyorum	Gelir durumum iyi kimsene muhtaç değilim	Toplam
Hiç Katılmıyorum	32	11	43	0	32	8	3	43	8	25	10	43
Katılmıyorum	67	26	93	0	55	24	14	93	29	49	15	93
Kararsızım	43	21	64	0	47	15	2	64	17	42	5	64
Katılıyorum	6	6	12	0	8	3	1	12	7	2	3	12
Tamamen Katılıyorum	3	0	3	0	2	1	0	3	2	0	1	3
Toplam	151	64	215	0	144	51	20	215	63	118	34	215

Tablo 14: 2 Nolu Önermenin “Yaş, Ekonomik Durum ve Program” Farkına İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Tablo 14’e bakıldığında 2 nolu ters önermenin “yaş, ekonomik durum ve okunulan program” bazında belirgin farklılıklarının ortaya çıktığı görülebilmektedir. “Ülkülerin insanlığa hiçbir katkılarının olmayacağını” ortaya koyan önermeye program bazında teknik program öğrencileri % 57,8 (37 kişi) oranında katılmadığını bildirirken sosyal program öğrencileri % 65,6 (99

kişi) oranında katılmama beyan ederek ülkelerin insanlığa katkısı olduğu düşüncesini destekleyerek ülkelere daha fazla bağlılık ortaya koymuşlardır. Yaş bazında bakıldığında ise 18-21 yaş aralığındakiler % 60,4 (87 kişi), 22-25 yaş aralığındakiler % 62,7 (32 kişi) ve 25 yaş üzerindeki ise % 85 (17 kişi) oranında katılmama beyan etmişlerdir. Bu çerçevede ülke olarak bağlılığı yüksek olanlar tıpkı ideolojilerde olduğu gibi 25 yaş üzeri tecrübeli ve düzenli kitap okuma oranı daha yüksek olan kesim olmuştur. Gelir düzeyi olarak bakıldığında ise geliri az olanlar % 58,7 (37 kişi), geliri orta düzeyde olanlar % 62,7 (74 kişi) ve geliri yüksek olanlar ise % 73,5 (25 kişi) oranında katılmama beyan etmişlerdir. Dolayısıyla gelir durumu iyi olanlar ülkelerin insana katkısı olmadığını belirten önermeye en yüksek karşı duruşu göstererek ülkelere bağlılıklarının daha fazla olduğunu göstermişlerdir.

Önerme	3.Bir insanın ülkesi olduğunda gözlerine uyku girmez.												
	Cinsiyetiniz?			İkametiniz?						Ekonomik Durumunuz?			
	Erkek	Kadın	Toplam	Köy ya da mezra	Kasaba ya da belde	İlçe	İl	Büyükşehir	Toplam	Gelirim az ve ihtiyacımı karşılamıyor	Orta gelirim ve idare ediyorum	Gelir durumum iyi kimseye muhtaç değilim	Toplam
Hiç Katılmıyorum	13	8	21	4	1	9	4	3	21	6	11	4	21
Katılmıyorum	27	39	66	11	2	24	13	16	66	15	39	12	66
Kararsızım	41	44	85	10	5	32	26	12	85	29	51	5	85
Katılıyorum	18	15	33	7	0	12	7	7	33	9	15	9	33
Tamamen Katılıyorum	8	2	10	4	0	3	1	2	10	4	2	4	10
Toplam	107	108	215	36	8	80	51	40	215	63	118	34	215

Tablo 15: 3 Nolu Önermenin “Cinsiyet, Ekonomik Durum ve İkamet” Farkına İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Tablo 15’te ise “bir insanın ülkesi olduğunda gözlerine uyku girmeyeceğini” ifade eden 3 nolu önermenin “cinsiyet, ekonomik durum ve ikamet yeri” değişkenleri çerçevesinde ortaya çıkan ülke bağlılığı ortaya konulmuştur. Erkekler bu önermeye % 24,3 (26 kişi) ve kadınlar % 15,7 (17 kişi) katılım belirtmişlerdir. Bu katılım oranları ülkeye olan bağlılığı şiddetli olarak benimseyen kesimi göstermektedir. Bu çerçevede erkeklerin ülke bağlılığının daha yüksek olduğu görülmektedir. Dolayısıyla hemen hemen her dört erkekten biri ülkelere daha şiddetli bir şekilde bağlılık göstermektedir. İkamet olarak ise ülkelere karşı uykuları kaçacak şekilde bağlılık gösteren kesim köy ya da mezra da kalanlardır ki bunlar % 30,5’lik (11 kişi) bir katılım göstermektedirler. Gelir düzeyi çerçevesinde bakıldığında ise ülkelere en büyük bağlılığı % 38,2 (13 kişi) ile gelir düzeyi iyi olanlar göstermişlerdir.

Önerme	4.Ülkülere sahip olmak insana hareket ve sorumluluk verdiği için hedeflere yürümeyi kolaylaştırır.	
	Yaşınız?	Okuduğunuz Program?

Üniversite Öğrencilerinin İdeolojilere ve Ülkülere Bağlılıklarını Tespit Araştırması

Demografik durum	18 yaş altı	18-21 yaş arası	22-25 yaş arası	25 yaş üzeri	Toplam	Sosyal Programlar	Teknik Programlar	Toplam
Hiç Katılmıyorum	0	5	0	0	5	2	3	5
Katılmıyorum	0	8	2	3	13	7	6	13
Kararsızım	0	54	19	3	76	49	27	76
Katılıyorum	0	66	23	11	100	77	23	100
Tamamen Katılıyorum	0	11	7	3	21	16	5	21
Toplam	0	144	51	20	215	151	64	215

Tablo 16: 4 Nolu Önermenin “Yaş ve Program” Farkına İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Tablo 16’da “ülkelerin verdiği sorumluluk ve hareketle hedeflere yürümeyi kolaylaştıran” bir yönü olduğuna dair ifadenin yaş ve okunulan program çerçevesinde yansımaları yer almaktadır. Bu önermeye 18-21 yaş aralığındakiler % 53,5 (77 kişi), 22-25 yaş aralığındakiler % 58,8 (30 kişi) ve 25 yaş üzeri olanlar ise % 70 (14 kişi) oranında bir katılım göstermişlerdir. Bu çerçevede yaş büyüdükçe ülkelerin hedefe yürümeyi kolaylaştırdığına dair kanaatin arttığı anlaşılabilmektedir ki bu durum yaşı büyük olanların ülkelere olan bağlılığının yüksek olduğunun göstergesidir. Bu önermeye okunulan program bazındaki katılım düzeyine bakıldığında ise teknik programdakiler % 43,8 (28 kişi) ve sosyal programdakiler ise % 61,6 (93 kişi) oranında katılım göstermişlerdir. Dolayısıyla sosyal programlardakiler teknik programlardaki öğrencilere kıyasla ülkelerin hedefe yürümeyi kolaylaştırdığı düşüncesine daha fazla katılım göstererek ülkelere dair daha güçlü bir bağlılık sergilemişlerdir.

Önerme	5.Ülküsü olan insanlar ülkesine faydalı olur.						
	Okuduğunuz Program?			Ekonomik Durumunuz?			
Demografik durum	Sosyal Programlar	Teknik Programlar	Toplam	Gelirim az ve ihtiyacımı karşılamıyor	Orta gelirim ve idare ediyorum	Gelir durumum iyi kimseye muhtaç değilim	Toplam
Hiç Katılmıyorum	2	3	5	4	1	0	5
Katılmıyorum	12	5	17	9	7	1	17
Kararsızım	37	27	64	22	36	6	64
Katılıyorum	79	19	98	19	60	19	98
Tamamen Katılıyorum	21	10	31	9	14	8	31
Toplam	151	64	215	63	118	34	215

Tablo 17: 5 Nolu Önermenin “Ekonomik Durumu ve Program” Farkına İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Tablo 17’de “ülküsü olan insanların ülkesine faydalı olacağını” belirten bir önermenin “program ve ekonomik durum” değişkenleri bağlamındaki durumları gösterilmiştir. Bu önermeye teknik programdakiler % 45,3 (29 kişi) ve sosyal programlar % 66,2 (100 kişi) oranında katılım göstermiştir ki bu durumda sosyal program öğrencilerinin ülkelere olan bağlılığının

daha fazla olduğu bir kez daha görülmektedir. Önermeye katılım gelir durumu çerçevesinde incelendiğinde ise az gelirlilerin % 44,4’ü (28 kişi), orta gelirlilerin % 62,7’si (74 kişi) ve iyi gelirlilerin de % 79,4’ü (27 kişi) “ülküsü olan insanları ülkesine faydalı olur” şeklinde değerlendirmişlerdir. Bu oranlar, öğrencilerde gelir düzeyi arttıkça ülkelere bağlılık durumunun da arttığını göstermektedir.

Önerme	6.Ülküler insan hayatına yön verir.											
	Okuduğunuz Program?			Yaşınız?					Ekonomik Durumunuz?			
	Sosyal Programlar	Teknik Programlar	Toplam	18 yaş altı	18-21 yaş arası	22-25 yaş arası	25 yaş üzeri	Toplam	Gelirim az ve ihtiyacımı karşılamıyor	Orta gelirliyim ve idare ediyorum	Gelir durumum iyi kimsene muhtaç değilim	Toplam
Hiç Katılmıyorum	0	4	4	0	4	0	0	4	4	0	0	4
Katılmıyorum	8	4	12	0	8	4	0	12	6	4	2	12
Kararsızım	39	27	66	0	47	16	3	66	20	41	5	66
Katılıyorum	87	21	108	0	68	25	15	108	27	61	20	108
Tamamen Katılıyorum	17	8	25	0	17	6	2	25	6	12	7	25
Toplam	151	64	215	0	144	51	20	215	63	118	34	215

Tablo 18: 6 Nolu Önermenin “Yaş, Ekonomik Durum ve Program” Farkına İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Tablo 18’de “ülkülerin insan hayatına yön verdiğine” dair bir önerme ortaya konulmuş ve öğrencilerin “yaş, ekonomik durum ve okunulan program” bazında katılım kıyaslaması yapılmıştır. Teknik programlarda okuyan öğrencilerin % 45,3’ü (29 kişi) bu önermeye katıldığını bildirirken sosyal programlarda okuyan öğrenciler % 68,9 (104 kişi) oranla -diğer önermelerde olduğu gibi- teknik program öğrencilerine kıyasla daha yüksek bir katılım sergileyerek ülkelere daha çok bağlılık gösterdiklerini ortaya koymuşlardır. Yaş değişkeni bazında bakıldığında 18-21 yaş aralığındakiler % 59 (85 kişi), 22-25 yaş aralığındakiler % 60,8 (31 kişi) ve 25 yaş üzeri olanlar ise % 85 (17 kişi) katılım göstererek yaş arttıkça artan bir katılım ortaya koymakla birlikte 25 yaş üstü grubun ülkelere daha büyük bağlılık sergilediği anlaşılmaktadır. Gelir durumu temelinde mesele irdelendiğinde ise az gelirliler % 52,4 (33 kişi), orta gelirliler % 61,9 (73 kişi) ve yüksek gelirli kesim % 79,4 (27 kişi) katılım göstermiştir. Bu durumda gelir durumu arttıkça ülkelere verilen önem ve bağlılık artmış gözükmektedir. Geliri en yüksek olan kesim ise ülkülerin insan hayatına yön verdiğine dair neredeyse % 80’e varan bir katılım sergileyerek bağlılıklarının daha fazla olduğunu göstermişlerdir.

Üniversite Öğrencilerinin İdeolojilere ve Ülkülere Bağlılıklarını Tespit Araştırması

Önerme	7.Doğru ülkü tercihi insanlığa ve ülkenin gelişimine katkı sağlar.											
Demografik durum	Okuduğunuz Program?			Yaşınız?					Ekonomik Durumunuz?			
	Sosyal Programlar	Teknik Programlar	Toplam	18 yaş altı	18-21 yaş arası	22-25 yaş arası	25 yaş üzeri	Toplam	Gelirim az ve ihtiyacımı karşılamıyor	Orta gelirliyim ve idare ediyorum	Gelir durumum iyi kimseye muhtaç değilim	Toplam
Hiç Katılmıyorum	1	3	4	0	4	0	0	4	3	1	0	4
Katılmıyorum	7	3	10	0	6	4	0	10	5	3	2	10
Kararsızım	31	23	54	0	39	13	2	54	17	35	2	54
Katılıyorum	84	25	109	0	71	24	14	109	29	60	20	109
Tamamen Katılıyorum	28	10	38	0	24	10	4	38	9	19	10	38
Toplam	151	64	215	0	144	51	20	215	63	118	34	215

Tablo 19: 7 Nolu Önermenin “Yaş, Ekonomik Durum ve Program” Farkına İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Tablo 19’da “doğru ülkü tercihinin insanlığa ve ülkenin gelişimine katkı sağlayacağı” önermesine yer verilmiş ve bu önermeye ilişkin öğrenci katılımlarının “yaş, ekonomik durum ve okunulan program” bazında incelemesi yapılmıştır. Program bazında bakıldığında teknik programdakiler % 54,7 (35 kişi) oranında bir katılım gösterirken sosyal programdakiler % 74,2 (110 kişi) oranla daha fazla katılım göstererek ülkelere bağlılıklarının daha fazla olduğunu göstermişlerdir. Yaş bazında bakıldığında 18-21 yaş aralığındakiler % 66 (95 kişi) oranında, 22-25 yaş aralığındakiler % 66,7 (34 kişi) oranında ve 25 yaş üzerindeki ise % 90 (18 kişi) oranında katılım göstermişlerdir. Dolayısıyla yaş olarak olgunlaşma ve tecrübe arttıkça ülkü bağlılığı artmıştır ve yaşı 25’in üzerinde olanlar ülkelere büyük oranda bağlılık göstermişlerdir. Gelir durumu dikkate alındığında az gelirli olanlar % 60,3 (38 kişi) orta gelirli olanlar % 66,9 (79 kişi) ve yüksek gelirli olanlar ise % 88,2 (30 kişi) oranında katılım sergilemişlerdir. Dolayısıyla gelir düzeyi arttıkça katılım da artmış ve bu bağlamda bağlılık da artmıştır. Bu bağlamda ülkelere en yüksek bağlılığı gelir düzeyi en yüksek olanlar göstermiştir.

Önerme	8.Türkler ülküleri (Türk Cihân Hâkimiyeti Mefkûresi, Nizâm-ı Âlem, Kızılelma gibi) sayesinde büyük devletler kurup dünyaya yayılmışlardır.		
	Okuduğunuz Program?	Yaşınız?	Ekonomik Durumunuz?

Demografik durum	Sosyal Programlar	Teknik Programlar	Toplam	18 yaş altı	18-21 yaş arası	22-25 yaş arası	25 yaş üzeri	Toplam	Gelirim az ve ihtiyacımı karşılamıyor	Orta gelirliyim ve idare ediyorum	Gelir durumum iyi kimseye muhtaç değilim	Toplam
Hiç Katılmıyorum	0	3	3	0	3	0	0	3	3	0	0	3
Katılmıyorum	4	5	9	0	6	3	0	9	6	2	1	9
Kararsızım	40	19	59	0	41	14	4	59	21	33	5	59
Katılıyorum	72	25	97	0	65	22	10	97	20	60	17	97
Tamamen Katılıyorum	35	12	47	0	29	12	6	47	13	23	11	47
Toplam	151	64	215	0	144	51	20	215	63	118	34	215

Tablo 20: 8 Nolu Önermenin “Yaş, Ekonomik Durum ve Program” Farkına İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Tablo 20’de “Türklerin ülkeleri sayesinde büyük devletler kurarak dünyaya yayıldıkları” önermesine yer verilerek “yaş, ekonomik durum ve okunulan program” bazındaki farklılaşma gösterilmiştir. Bu önermeye teknik programlarda okuyanlar % 57,8 (37 kişi) ve sosyal programlarda okuyanlar ise % 70,9 (107 kişi) katılım göstermişlerdir. Dolayısıyla sosyal programda okuyanların katılımları ve ülkelere bağlılıkları daha yüksek seyretmiştir. Aynı önermeye 18-21 yaş aralığındakiler % 65,3 (94 kişi), 22-25 yaş aralığındakiler % 66,7 (34 kişi) ve 25 yaş üzeri olanlar % 80 (16 kişi) katılım sergilemişlerdir. Bu bağlamda yaş arttıkça ülke bağlılığının arttığı ve en fazla bağlılığın 25 yaş üzeri olanlarda gerçekleştiği görülmektedir. Gelir durumu temelinde durum değerlendirildiğinde geliri az olanlar % 52,4 (33 kişi), orta gelirli olanlar % 70,3 (83 kişi) ve yüksek gelirli olanlar ise % 82,4 (28 kişi) oranında katılım sergilemişlerdir. Bu bağlamda gelir arttıkça ülkelere bağlılığın arttığı ve ülkelere en yüksek bağlılığın geliri en yüksek olanlarda olduğu anlaşılmaktadır.

Toparlanacak olursa ülkelere bağlılık durumu da ideolojilere hemen hemen benzer durumdadır. Ülküler için durum değerlendirildiğinde ve ikamet yeri dikkate alındığında nüfusun az ve imkanların kısıtlı olduğu alanlarda ülkelere bağlılığın daha arttığı dikkat çekmektedir. Dolayısıyla köy ve mezrada kalanlar ülkelere diğerlerinden daha fazla duygusal bağlılık göstermişlerdir. Ülke konusunda da sosyal program öğrencileri daha yüksek bir bağlılık ortaya koymuşlardır. Yaş düzeyinin artması bağlamında ülke bağlılığının arttığı görülmektedir. Aynı şekilde gelir düzeyi yükseldikçe ülkelere bağlılık da artmaktadır. Erkeklerin ülkelere bağlılık şiddeti kadınlardan fazla gözükmektedir.

2.5.10. Öğrencilerin İdeoloji ve Ülke Boyutu Katılım Ortalamalarının Demografik Değişkenler Temelinde Değerlendirilmesi

İdeolojiler ve ülkeler boyutunda katılım ortalamaları dikkate alındığında demografik değişkenler bazında değişim daha net görülmektedir. Bu çerçevede gerçekleşen durum Tablo

Üniversite Öğrencilerinin İdeolojilere ve Ülkülere Bağlılıklarını Tespit Araştırması

21’de verilmiştir. Buradaki ilk izlenim hem ülkü hem de ideoloji için katılım düzeyinin 3’ün üzerinde gerçekleşmesidir.

Boyut	Demografik Değişken	Katılımcı (N)	Katılım Ortalaması (Mean)
İdeoloji Boyutu	Erkek	107	3,2150
	Kadın	108	3,3261
	Toplam	215	3,2708
Ülkü Boyutu	Erkek	107	3,2451
	Kadın	108	3,2294
	Toplam	215	3,2372
İdeoloji Boyutu	Sosyal Programlar	151	3,3113
	Teknik Programlar	64	3,1753
	Toplam	215	3,2708
Ülkü Boyutu	Sosyal Programlar	151	3,2855
	Teknik Programlar	64	3,1233
	Toplam	215	3,2372
İdeoloji Boyutu	18-21 yaş arası	144	3,2677
	22-25 yaş arası	51	3,2440
	25 yaş üzeri	20	3,3611
	Toplam	215	3,2708
Ülkü Boyutu	18-21 yaş arası	144	3,2083
	22-25 yaş arası	51	3,2636
	25 yaş üzeri	20	3,3778
	Toplam	215	3,2372
İdeoloji Boyutu	Gelirim az ve ihtiyacımı karşılamıyor	63	3,2187
	Orta gelirliyim ve idare ediyorum	118	3,2778
	Gelir durumum iyi kimseye muhtaç değilim	34	3,3431
	Toplam	215	3,2708
Ülkü Boyutu	Gelirim az ve ihtiyacımı karşılamıyor	63	3,1393
	Orta gelirliyim ve idare ediyorum	118	3,2401
	Gelir durumum iyi kimseye muhtaç değilim	34	3,4085
	Toplam	215	3,2372
İdeoloji Boyutu	Köy ya da mezra	36	3,2994
	Kasaba ya da belde	8	3,1944
	İlçe	80	3,2819
	İl	51	3,2244
	Büyükşehir	40	3,2972
	Toplam	215	3,2708
Ülkü Boyutu	Köy ya da mezra	36	3,2222
	Kasaba ya da belde	8	3,2639
	İlçe	80	3,2431
	İl	51	3,2266
	Büyükşehir	40	3,2472
	Toplam	215	3,2372

Tablo 21: Katılımcıların Boyut Düzeyinde Katılım Ortalamaları

Tablo 21’de görüldüğü üzere ideoloji boyutu önermelerine kadınların katılım oranı daha yüksekken ülkü boyutu önermelerine erkekler daha yüksek katılım sergilemişlerdir. Hem ülkü hem de ideoloji konusunda sosyal programlarda okuyan öğrenciler teknik programlarda

okuyanlara kıyasla daha fazla katılım sergilemişler ve daha fazla bağlılık göstermişlerdir. İdeoloji ve ülkü boyutunda katılımlara bakıldığında 25 yaş üzeri olanların daha fazla bağlılık gösterdikleri açıkça görülmektedir. Gelir durumu dikkate alındığında ise hem ideoloji hem ülkü boyutu önermelerine yönelik katılımın gelir arttıkça artma eğilimi göstermiştir. İkamet durumu olarak bakıldığında ve tüm önermelere katılım birlikte değerlendirildiğinde çok belirgin bir farklılaşma ortaya çıkmamış olsa da yukarıdaki tablolarda incelendiği üzere ideolojilerde 3 ve ülkülerde 1 ile 3 nolu önermelere katılımlarda demografik değişim temelinde farklılık olduğu ve mezra ile köylerde yaşayanlarda daha yüksek bir bağlılık ortaya çıktığı dikkat çekmektedir.

Sonuç ve Değerlendirme

Üniversiteler gençlerin geleceği konusunda belirleyici bir pozisyonundadır. Şu anki gençler 1980 darbesini yaşamış olan bir neslin çocuklarıdır. Bu anlamda siyasetten uzak tutularak korunma güdüsü ile yetiştirilen ve bu hususu ankete yaptığı işaretlemelerle ortaya koyan öğrenciler bulunmaktadır. Ancak günümüzde üniversiteler çatışmalar yaşanan, düşüncelerin sınırlandırıldığı alanlar olmaktan çıkarılarak özgür düşüncenin daha ileri boyutta işlediği, öğrencilerin hocaları ile daha rahat iletişim kurabildiği ve tartışabildiği alanlardır. Bu çerçevede ideolojilerin sahiplenilmesi ve ülkülerin belirlenmesi konusunda ortam daha uygundur. Öğrenciler de ailesinden uzakta eğitildikleri bu ortamda bu özgürlüklerini rahat bir şekilde kullanmaktadır. Bununla birlikte öğrencilerin okudukları bölümü sevmeleri de hem ülkeleri ile ilgili bir fikir ortaya koyabilmeleri hem de kendilerini mesleki yönden geliştirebilmeleri için önemlidir. Bu konuda katılımcılardan % 85 üzerindeki bir kesim okuduğu bölümü sevdiğini bildirmiştir. Diğer yandan katılımcıların % 53,5'lik kesimi tarihi ve siyasi kitaplar okumayı sevdiğini bildirmişlerdir ki bu durum ideoloji ve ülküler konusunda bakış açılarının gelişmesi açısından önemli görülmektedir. Diğer yandan öğrenciler iş hayatı konusunda eksikliklerini bilmeleri ve % 55'e varan kısmının mezun olduktan sonra 1 yıl içinde iş bulacağından emin gözükmesi hayata hazırlanmaları konusunda kendilerinin farkında olmaları ve geleceğe yönelik umutlu olmaları açısından önemlidir. Öte yandan katılımcıların ciddi bir kesimi siyasi tartışmaların yapıldığı aile ortamlarından çıkıp üniversite ortamına gelmiştir. Ayrıca % 70'den fazla bir kesim siyasi gelişmeleri takip etmekle birlikte siyaseti arkadaş ortamında tartışmayı sevmediklerini belirtmişlerdir. Tüm bu hususlar öğrencilerin ideoloji ve ülkelere yakınlaşması ve önemsemesi konusunda kapı aralamaktadır. Ayrıca memleket hassasiyeti konusunda hazırlanan sorulara verdikleri cevaplara bakıldığında öğrencilerin Türkiye'yi gördüğü ve görmek istediği nokta ülkelere dair yaklaşımlarının olumlu olduğu kanaatini uyandırmaktadır. Bu hususta öğrencilerin ankete dair yaptığı işaretlemeler atalarından geriye kalan bazı temel ülküsel düşünceleri sahiplendiklerini göstermektedir. Bu çerçevede öğrenciler yaptıkları işaretlemeler ile şu an için yürütülen politikaların yönlendiricisi olan Yeni Osmanlılık çerçevesinde yapılan "Orta Doğu, Türk Dünyası ve İslam Dünyası liderlik girişimlerini" anlamlı bulduklarını göstermişlerdir. Kızılelma, Nizâm-ı Âlem ve Türk Cihân Hâkimiyeti Mefkûresi çerçevesinde gelişen Türklerin seçilmişliğini çağrıştıran mazlumların korunması fiiliyatını da önemsemiş gözükmektedirler. Ayrıca ülkelerinin faydasına olacak hizmetlerde, ücretsiz ve fazla mesai ortaya koymaya % 90'ın üzerinde bir katılımı hazır olduklarını göstermişlerdir.

Bunlara ilaveten öğrencilerin ideolojiler ve ülkülerle ilgili önermelere katılım durumlarına bakıldığında ideolojilere ve ülkelere çok da yabancı olmadıkları anlaşılabilir. İdeolojileri zararlı gören kesim % 10'un altında iken kararsızlar dışında öğrencilerin yarısından fazlası ideolojiler konusunda verdikleri cevaplarla bağlılıklarını göstermişlerdir. Öğrencilerin

dörtte birlik kesimi ise ideolojilere büyük bir heyecanla/duyguyla bağlılık göstermiştir. Katılımcıların % 70 üzerindeki kesimi ideolojilerin hareket veren yönünü kabul etmişlerdir. Ayrıca % 67 civarında bir çoğunluk ise ideolojiye sahip olmayı ülkeye faydalı bulmaktadır. % 70 üzeri bir öğrenci kesimi ise ideoloji tercihi doğru yapıldığında insanlığa ve ülkeye katkı sağlayacağını bildirmişlerdir. Katılımcıların dörtte birlik kesimi ise ideolojilerini değiştirmeyeceklerini ortaya koyarak bu konudaki bağlılıklarını açıkça göstermişlerdir. % 60'ın üzerinde bir kesim ise ideolojileri ülkeyi ileri taşımak için bir ihtiyaç olarak görmektedir. Bununla birlikte % 45,6'lık kesim açıkça kendisini bir ideoloji ile tanımlayabilmiştir. İdeolojisi olmadığını belirtenler ise sadece % 17,2'lik bir kesimdir.

Ülküler konusunda da öğrenciler önemli bir bağlılık sergilemişlerdir. % 65'e yakın bir kesim ülküleri katkı sağlayıcı bulurken % 20'lik kesim ülküleri duygusu yüksek bir şekilde benimsemişlerdir. % 56'nın üzerindeki bir katılımcı ise ülküleri "hareket veren ve hedefe yönelten" özellikte bulunduğunu kabul etmiştir. Katılımcıların % 60'ı ülküsü olan insanları ülkesine faydalı görürken % 62'ye yakın kesim ise ülkülerin hayata yön verdiğini değerlendirmiştir. % 70'e yakın bir kesim doğru ülkü tercihini ülkeye ve insanlığa faydalı bulurken % 67'lik kesim ülkülerin büyük devletler kurulması ve dünyaya yayılmak için katkı sağlayıcı görmüşlerdir. % 53'lük çoğunluk ise Türkiye'nin ülkülerini unuttuğu için geri kaldığını değerlendirerek ülkülerin önemini farkında olduklarını gösteren bir bağlılık sergilemişlerdir. Katılımcılardan % 25,1'i ülküsünün olmadığını beyan ederken % 61,4'lük kesim ise bugün anılan ülkü isimlerinin yanında kendileri için ülkü olarak anlamlı buldukları ifadeleri paylaşarak ülküleri önemsediklerini ya da en azından önemini bilerek kendilerini bu konuda dışa vurmamak zorunda hissettiklerini göstermişlerdir.

Öğrencilerin katılım durumları demografik değişkenler çerçevesinde değerlendirildiğinde ise ideolojilere olan bağlılığın yaş yükseldikçe yükseldiği görülmüştür. Öte yandan sosyal programda okuyan öğrenciler teknik programlarda okuyanlara kıyasla ideolojilere daha fazla bağlılık sergilemişlerdir. Kadınların ideolojilere bağlılığı daha yüksekken erkeklerin bu konuda daha kararsız olduğu ve bağlılıklarının kadınlara kıyasla düşük olduğu görülmektedir. İkamet yeri olarak ise mezra ve köy şeklindeki küçük alanlarda yaşayanların ideoloji bağlılığının daha fazla olduğu gözlemlenmiştir.

Öğrencilerin ülkelere olan bağlılığı da ideolojilere birçok konuda benzerlik göstermiştir. İkamet yeri dikkate alındığında nüfusun az ve imkanların kısıtlı olduğu mezra ve köy gibi alanlarda ülkelere bağlılığın daha arttığı dikkat çekmektedir. Ülkü konusunda da sosyal program öğrencileri daha yüksek bir bağlılık ortaya koymuşlardır. Yaş düzeyinin artması bağlamında ülkü bağlılığının arttığı görülmektedir. Aynı şekilde gelir düzeyi yükseldikçe ülkelere bağlılık da artmaktadır. Erkeklerin ülkelere bağlılık şiddeti kadınlardan fazla gözükmektedir.

Öğrencileri ülkelerinin menfaatleri için harekete geçirecek duygusal argümanlara ihtiyaç bulunmaktadır. Bu argümanlar tarihsel ve kültürel birikimlerle meydana gelmektedir. Bu konuda faydalı fikirlerin oluşturulması için hem aile hem de okul/egitim hayatında doğru hamlelerin yapılması gerekmektedir. Ancak zihni ve fikri bu milletin değerlerine bağlı olan bir nesil ülkenin geleceğini en iyi şekilde inşa edebilir. Bu konuda üniversite dönemi, öğrencilerin ülke yönetimini devralmadan önceki son aşaması olarak fikirlerin tartışıldığı, faydalı olanlarının seçildiği ve bu fikirlere dayalı projelerin hazırlandığı bir evre olarak değerlendirilmelidir. Bu şekilde kendisini fikirleri ve fiilleri ile kanıtlamış öğrenciler ülkenin doğru kademelerinde/alanlarında kolay bir şekilde seçilerek görevlendirilebilecektir.

KAYNAKÇA

- ACAR, H. (2018). “Türkiye’de Milliyetçiliğin İslami bir Tasavvuru Olarak Ülkücü Hareket: Tanrı Dağı Kadar Türk, Hıra Dağı Kadar Müslüman”, *Milliyetçilik Tipolojileri* içinde, (ed. Hasan Acar). 1.Baskı, Ankara: Nobel Yayınları: 297- 314.
- AĞCAKAYA, S. - Ö. YÜCEL (2022). “Kapitalizmin Tarihsel Krizleri ve Sosyo Ekonomik Yansımaları”, *Mali Sosyoloji* içinde, 217-246.
- ALİ, M. (2018, 19 Aralık). “Osmanlı Nizâm-ı Âlem Davası ve Bugünkü Sükût”, *İlimcephesi*, 30 Ocak 2023 tarihinde <https://www.ilimcephesi.com/osmanli-nizam-i-alem-davasi-ve-bugunku-sukut/> sayfasından erişilmiştir.
- ALTHUSSER, L. (2000). *İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları*, (çev. Yusuf Alp - Mahmud Özışık), 4. Baskı, İstanbul: İletişim Yayınları.
- AMCA, H. (2011). “Üniversitelerin Tercih Edilmesini Etkileyen Faktörler”, Temmuz, www.emu.edu.tr/amca/universitelerinTercihEdilmesiniEtkileyenFaktorler.pdf, (16.04.2016).
- BBC News (2020, 10 Temmuz). “Ayasofya: Danıştay karar verdi, 24 Temmuz’da cami olarak ibadete açılıyor”, Erişim Tarihi: 11 Aralık 2021: <https://www.bbc.com/turkce/haberlerturkiye-53349470>
- BALBAY, M. vd. (2020, 20 Eylül). “Milliyetçilik Nereye-5: Türk-İslam sentezi Yeşil Kuşak taktiğiydi”, *Cumhuriyet*, 11 Mayıs 2023 tarihinde <https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/milliyetcilik-nereye-5-turk-islam-sentezi-yesil-kusak-taktigi-ydi-1767378> sayfasından erişilmiştir.
- BORA, T. (2003). *Türk Sağının Üç Hali: Milliyetçilik, Muhafazakarlık, İslamcılık*, 3. Baskı, İstanbul: Birikim Yayınları.
- ÇETİN, M. (2007). “Bölgesel Kalkınma ve Girişimci Üniversiteler”, *Ege Akademik Bakış*, VII/ 1: 217–238.
- DELİORMAN, A. (2011). “Türk’ün Büyük Ülküsü: Türkçülük”, *Türk Yurdu Dergisi*, Eylül, C/289, 11 Mayıs 2023 tarihinde <https://www.turkyurdu.com.tr/yazar-yazi.php?id=1634> sayfasından erişilmiştir.
- DOĞAN, D. (2013). “Yeni Kurulan Üniversitelerin Sorunları ve Çözüm Önerileri”, *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, III/2: 108-116.
- DOST, D. (2021, 6 Nisan). “İdeolojiniz mi var, Ülkünüz mü?”, *Mare Fidelis*, 13 Nisan 2023 tarihinde <https://marefidelis.com/ideolojiniz-mi-var-ulkunuz-mu/> sayfasından erişilmiştir.
- DURGUN, Ş. (2020). “Türk Ulusal Kimliğinin Dönüşümü ve Yeni Osmanlıcılık”, *Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, IV/2: 299-316.
- EAGLETON, T. (1996). *İdeoloji*, 1. Basım, İstanbul: Ayrıntı Yayınları
- EKŞİ, M. (2018). *Kamu Diplomasisi ve AK Parti Dönemi Türk Dış Politikası*, Genişletilmiş 2. Baskı, Ankara: Siyasal Kitabevi.

Üniversite Öğrencilerinin İdeolojilere ve Ülkülere Bağlılıklarını Tespit Araştırması

- YouTube, (2019, 4 Kasım). “Erdoğan, Büyük (TURAN) Birliğini Kuruyor! (6 Devlet Tek Millet) Türk Konseyi”, Erişim Tarihi: 21 Şubat 2022: <https://www.youtube.com/watch?v=T3RH3HnMjU>
- GÖKYAY, O. Ş. (2002). “Kızılelma”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, XXV, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayını.
- HEYWOOD, A. (2013), *Siyasi İdeolojiler*, 5. Baskı, Ankara: Adres Yayınları.
<https://ortakoy.aksaray.edu.tr/Tarihce> , (E.T: 02.05.2023)
<https://ortakoy.aksaray.edu.tr> , (E.T: 02.05.2023)
- IŞIK, Ş. (2008). “Türkiye’de Üniversitelerin Kentleşme Üzerine Etkileri”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, X/3: 159-181.
- KAFESOĞLU, İ. (2017). *Türk Milliyetçiliğinin Meseleleri*, 6. Baskı, İstanbul: Ötüken Yayınları
- KARABULUT, G. (2017). *Ülkücü -Türk Milliyetçiliği- Temel Kavramlar*, 1.Baskı, Ankara, Kripto Yayınları
- KIRZIOĞLU, B. (1997). “Kızılelma’nın Türklük İçin Anlamı ve Cengiz Aytmatov’un Kızıl Elma Hikâyesi”, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 7, Erzurum.
- Sözcü (2018, 12 Aralık). “Kızıl Elma nedir? Kızıl Elma ülküsü ne anlama geliyor?”, Erişim Tarihi: 3 Şubat 2023: <https://www.sozcu.com.tr/2018/gundem/kizil-elma-nedir-kizil-elma-ulkusu-ne-anlama-geliyor-2-2791896/>
- Tarih Bilimi, (2018, 25 Eylül). “Kızıl Elma ve Türk Cihân Hâkimiyeti Anlayışı”, Erişim Tarihi: 3 Şubat 2023: <https://www.tarhibilimi.gen.tr/kizil-elma-ve-turk-cihan-hakimiyeti-anlayisi/>
- MALTSEV, Y. N. (2017). “Kitlesele Cinayet ve Kölelik Sovyet Deneyimi”, (çev. Enver Sait Kurtaran), *Liberal Düşünce Dergisi*, XXII/88: 111-117.
- OKUMUŞ, Y. İ. (2020, 11 Nisan). “Batı Asya’da Yolları Kesişen İki Kavim Türkler ve Yahudiler”, *Mirasımız*, 6 Haziran 2023 tarihinde <https://mirasimiz.org.tr/sayfa/Bati-Asyada-Yollari-Kesisen-iki-Kavim-Turkler-ve-Yahudiler/2054> sayfasından erişilmiştir.
- ÖKSÜZ, İ. (2017). *Türk Milliyetçiliği Fikir Sistemi –Teori-*, 3.Baskı, Ankara: Panama Yayıncılık.
- ÖZ, M. (2018). “Türk Cihân Hâkimiyeti Mefkûresi ve Kızılelma”, *Türk Ocakları*, 30 Ocak 2023 tarihinde <https://www.turkocaklari.org.tr/mehmet-oz/turk-cihan-hakimiyeti-mefkuresi-ve-kizilelma/624> sayfasından erişilmiştir.
- ÖZCAN, M. (2020, 1 Mart). “İşte Türkleri işaret eden o ayet: Allah yakında öyle bir topluluk getirir ki...”, *Yeni Akit*, 3 Şubat 2023 tarihinde <https://www.yeniakit.com.tr/haber/iste-turkleri-isaret-eden-o-ayet-allah-yakinda-oyle-bir-topluluk-getirir-ki-1096650.html> sayfasından erişilmiştir.
- ÖZDAMAR, K. (1999). *Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi*, I, 2. Baskı, İstanbul: Kaan Kitabevi

- ÖZMEN, A. (2012). *Yeni Kamu Yönetimi Anlayışının Türkiye’de Yönetim Kültürüne Etkisini Ölçmeye Yönelik Bir Alan Araştırması*, Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yayımlanmamış Doktora Tezi).
- SAATÇİ, G. vd. (2015). “Yerel Halkın Üniversiteye Bakış Açısı: Harmancık Meslek Yüksekokulu Örneği”, *Akademik Bakış Dergisi*, 47: 126-140.
- SMITH, A. (2018). *Seçilmiş Halklar: Ulusal Kimliğin Kutsal Kaynakları*, (çev. Ayhan Küçük), 1.Basım, İstanbul: Alfa Kitap.
- ŞEKERCİ, A. E. (2017). “Milliyetçiliğin Aydınlanmacı Kökenlerine Dair Bir Derkenar”, *Yakın Doğu Üniversitesi İslam Tetkikleri Merkezi Dergisi*, III/1: 161-171 .
- ŞENTÜRK, O. (2019). “Hâkimiyetin Sembolü: Kızılmeşe”, *Türk Dünyası Araştırmaları*, CXXIII/242: 131-140.
- T.C. İstanbul Valiliği, (2019, 29 Mayıs). *İstanbul’un Fethi 566. Yıl Dönümü Özel Programla Kutlandı*, 21 Haziran 2020 tarihinde <http://istanbul.gov.tr/istanbulun-fethi-566-yil-donumu-ozel-programlakutlandi-sayfasindan-erisilmistir>.
- TURAN, A. (2023). “AK Parti Milliyetçiliğinde Seçilmişlik Mitinin İzleri/Göstergeleri”, *3. Uluslararası Antalya Bilimsel Araştırmalar ve Yenilikçi Çalışmalar Kongresi (13-14 Şubat, 2023)*. (ed. Lindita Skenderi), Antalya: IKSAD Publications: 3-38.
- TURAN, O. (2014). *Türk Cihân Hâkimiyeti Mefkûresi Tarihi: Türk Dünya Nizâmının Milli, İslami ve İnsani Esasları*, 23.Basım, İstanbul: Ötüken Yayınevi.
- Bilgiocakta, (2020). “Türk Cihân Hâkimiyeti’nden İlay-ı Kelimetullah’a: Türk’ün Küresel Ülküsü”, Erişim Tarihi: 1 Şubat 2023: <https://bilgiocakta.com/uploads/ekitaplar/3.pdf>
- TÜYSÜZOĞLU, G. (2013). “Milenyum Sonrası Türk Dış Politikası: Yeni Osmanlıcılık ve Türk Avrasyacılığı Ekseninde İnşa Edilen Bir Pragmatizm”, *Alternatif Politika*, V/3: 295-323.
- UZGEL, İ. - V. YARAMIŞ (2009). Özal’dan Davutoğlu’na Türkiye’de Yeni Osmanlı Arayışları: 1-17. 29 Eylül 2021 tarihinde https://www.academia.edu/41183129/%C3%96zaldan_Davuto%C4%9Fluna_T%C3%BCrkiyede_Yeni_Osmanl%C4%B1c%C4%B1_Aray%C4%B1%C5%9Flar sayfasından erişilmiştir.
- UZUNÇAYIR, C. (2013). “2000 Sonrası Türk Milliyetçiliğinin Farklı Yüzleri: Bir Sınıflandırma Denemesi”, *Liberal Düşünce*, XVIII/71: 203- 218.
- VINCENT, A. (2006). *Modern Politik İdeolojiler*, (çev. Arzu Tüfekçi), İstanbul: Paradigma Yayınları.
- YAYAR, R. - D. DEMİR (2013). “Gaziosmanpaşa Üniversitesinin Tokat İli Ekonomisine Etkisi”, *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 8: 106-122.

EXTENDED ABSTRACT

In this framework, the environment is more favourable for the adoption of ideologies and the determination of ideals. In this environment where students receive education away from their families, they use their freedoms comfortably. In addition to this, it is important for students to like their departments in order to put forward an idea about their country and to develop themselves professionally. In this regard, more than 85% of the participants reported that they liked the department they were studying. On the other hand, 53.5% of the participants reported that they liked reading historical and political books. This situation is considered important for the development of their perspectives on ideology and ideals. On the other hand, the fact that students know their deficiencies in business life and that up to 55% of them seem to be sure that they will find a job within 1 year after graduation is important in terms of being aware of themselves in terms of preparing for life and being hopeful for the future. On the other hand, a significant proportion of the participants came to the university environment from family environments where political discussions were held. In addition, more than 70% of the participants stated that although they follow political developments, they do not like to discuss politics in a friendly environment. All these issues open the door for students to get closer to ideologies and ideals and to attach importance to them. In addition, when we look at the answers given to the questions prepared on the sensitivity of the country, the point where the students see Turkey and want to see it leads us to believe that their approach to ideals is positive. In this regard, the answers given by the students to the survey show that they embrace some of the basic ideals left behind by their ancestors. In this framework, students support the "Middle East, Turkish World and Islamic World leadership initiatives" within the framework of Neo-Ottomanism, which is the guiding principle of the current policies. They also seem to attach importance to the act of protecting the oppressed, which evokes the chosenness of the Turks, which develops within the framework of the ideal of Kızılelma, Nizâm-ı Âlem and Turkish World Dominance. In addition, with a participation rate of more than 90 per cent, they have shown that they are ready to put forth unpaid and overtime work in services that will benefit their country.

In addition to these, when we look at the participation of the students to the propositions about ideologies and ideals, it can be understood that they are not very unfamiliar with ideologies and ideals. While the group that considers ideologies harmful is below 10 per cent, more than half of the students, excluding the swing voters, have shown their commitment to ideologies with their answers. A quarter of the students showed their commitment to ideologies with great excitement/emotion. Over 70% of the participants accepted the motivating aspect of ideologies. In addition, a majority of around 67% found having an ideology beneficial for the country. Over 70% of the students stated that when the choice of ideology is made correctly, it will contribute to humanity and the country. A quarter of the participants clearly demonstrated their commitment by stating that they would not change their ideology. Over 60% of the participants see ideologies as a need to move the country forward. However, 45.6% clearly identified themselves with an ideology. Only 17.2% stated that they had no ideology.

Nearly 65% of the respondents found ideals to be contributory, while 20 per cent of the respondents adopted them with a high level of emotion. Over 56 per cent of the respondents agreed that they found ideals to be "motivating and goal-orienting". While 60% of the partici-

participants considered that people with ideals are beneficial for their country, nearly 62% of the participants evaluated that ideals give direction to life. While nearly 70% of the participants found the right choice of ideals beneficial for the country and humanity, 67% of the participants considered that ideals contribute to the establishment of great states and to spread to the world. 53% of the participants showed a commitment that they were aware of the importance of ideals by evaluating that Turkey was lagging behind because it forgot its ideals. While 25.1% of the participants declared that they did not have any ideals, 61.4% of them shared the expressions that they found meaningful for them as ideals in addition to the names of the ideals mentioned today. While 25.1% of the participants stated that they did not have an ideology, 61.4% of the participants showed that they cared about ideals or at least felt obliged to express themselves in this regard, knowing their importance.

When the participation status of the students is evaluated within the framework of demographic variables, it is seen that the commitment to ideologies increases with increasing age. On the other hand, students majoring in social sciences showed more commitment to ideologies than those majoring in technical sciences. While women were more committed to ideologies, men were more undecided on this issue. In terms of place of residence, it was observed that those living in small areas such as hamlets and villages were more committed to ideology.

Students' commitment to ideals was similar to ideologies in many aspects. Considering the place of residence, it is noteworthy that in areas such as hamlets and villages where the population is small and facilities are limited, commitment to ideals increases more. Social program students also showed a higher level of commitment to ideals. In the context of increasing age level, it is seen that the commitment to ideals increases. Likewise, the higher the income level, the higher the commitment to ideals. The intensity of men's commitment to ideals seems to be higher than that of women.

Emotional arguments are needed to mobilize students for the interests of their country. These arguments are formed by historical and cultural accumulation. In order to create useful ideas in this regard, the right moves need to be made both in family and school/educational life. Only a generation whose minds and ideas are connected to the values of this nation can build the future of the country in the best way. In this regard, the university period should be considered as the last stage before students take over the governance of the country, where ideas are discussed, useful ones are selected and projects based on these ideas are prepared. In this way, students who have proven themselves with their ideas and actions can be easily selected and assigned to the right levels/fields of the country.